

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23 Kasım 2011 Çarşamba

(KAPALI OTURUM)

DİŞİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŐME TUTANAKLARI

23 Kasım 2011 Çarşamba

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının ve Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346)	1:3
İslam Konferansı Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443)	3:4
Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397)	4:7
Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleyle ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/510)	7:19
Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410)	19:21
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455)	21:22

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:
Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının ve Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346)	1:3
Büyükelçi Selim YENEL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)	1, 2
Ali GÜNEŞ (Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Temsilcisi)	1
Osman Faruk LOĞOĞLU (Adana)	1:2
Osman Taney KORUTÖRK (İstanbul)	2
Rifat SAİT (İzmir)	2
Madde 1, 2, 3	2

Önerge		3
İslam Konferansı Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443)		3:4
Büyükkelçi Selim YENEL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)		3
Madde 1, 2, 3		3
Önerge		3:4
Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397)		4:7
Büyükkelçi Selim YENEL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)		4
Mustafa DEMİRER (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)		4:5, 5
Osman Faruk LOĞOĞLU	(Adana)	5, 6
Yahya BİLGİÇ (Yabancılar ve Hudut İltica Daire Başkanı)		5:6, 6:7
Rifat SAİT	(İzmir)	6
Fatma ŞAHİN (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı)	(Gaziantep)	7
Madde 1, 2, 3		7
Önerge		7
Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/510)		7:19
Fatma ŞAHİN (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı)	(Gaziantep)	8, 9, 11:13, 13:14, 17:18, 19
Sinan OĞAN	(İğdır)	9, 13:14
Osman Taney KORUTÜRK	(İstanbul)	10, 18
Rifat SAİT	(İzmir)	10
Nazmi GÜR	(Van)	10
Ali Rıza ALABOYUN	(Aksaray)	11
Osman Faruk LOĞOĞLU	(Adana)	11
İdris BAL	(Kütahya)	11
Büyükkelçi Selim YENEL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)		13
Dışışleri Bakanlığı Temsilcisi		13
Hasan KARAL	(Rize)	14
Mehmet Ali EDİBOĞLU	(Hatay)	14
Hülya GÜVEN	(İzmir)	14:15
Ayşe Gülsün BİLGEHAN	(Ankara)	15
Candan YÜCEER	(Tekirdağ)	15:16
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	16
Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	16:17
Madde 1, 2, 3		19
Önerge		19
Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410)		19:21
Büyükkelçi Selim YENEL (Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)		19
Sinan OĞAN	(İğdır)	19:20
Yahya BİLGİÇ (Yabancılar ve Hudut İltica Daire Başkanı)		20

Mustafa DEMİRER (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)	20
Osman Faruk LOĞOĞLU (Adana)	20
Madde 1, 2	20
Madde 3	21
Önerge	21
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/455)	21:22
Büyükelçi Selim YENEL (Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)	21
Mustafa DEMİRER (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yrd.)	21
Madde 1, 2, 3	22
Önerge	22
(KAPALI OTURUM)	22:
Açılma Saati:	11.11
Kapanma Saati:	13.22

23 Kasım 2011 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Muhammed ÇETİN (İstanbul)

KÂTİP Gönül Bekin ŞAHKULUBEY (Mardin)

SÖZCÜ: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayımız var.

Dışişleri Komisyonunun 24' üncü Yasama Dönemi, İkinci Yasama Yılı 9' uncu Toplantısını açıyorum.

Bugün gündemimizde önemli konulara temas eden 10 uluslararası anlaşma yer almaktadır. Gündemde Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşme'de değişiklikler öngören bir metin vardı, ancak Millî Savunma Bakanlığından müsteşar yardımcılığı düzeyinde katılım sağlanamayacağı bildirildiği için bu tasarının görüşmelerini erteliyoruz.

Ondan sonraki madde, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. Gündemin bu maddesini görüşürken Aileden Sorumlu Bakanımız Sayın Fatma Şahin burada bulunmayı arzu etti. Ancak şu anda başka bir yerde konuşma yapıyor. Eğer Komisyonumuzca bir mahzuru yoksa bu maddeyi birkaç dakikalığına ertelleyip bir sonraki maddeye geçelim, Aileden Sorumlu Bakanımızın olduğu bir ortamda tartışarsak hem Komisyonumuzun misafiri olur Bakanımız hem de ona olabilecek sorularda burada sorma imkânına kavuşuruz. Uygunsa bir sonraki maddeyle başlamak istiyorum.

Bu aşamada basınımıza teşekkür ediyorum. Bu Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Anlaşması gündemi geldiğinde tekrar sizi alacağız içeriye.

Gündemin 2' nci maddesine geçiyorum. Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının ve Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/346) esas numaralı Tasarı 23' üncü Yasama Döneminde 11 Mayıs 2009 tarihinde (1/702) esas numarasıyla Komisyona havale edilmişti, ancak komisyonda görüşülmeden kadük olmuştur.

Tasarı, afetlere karşı hazırlıklı olma alanında Balkan ülkeleri arasında iş birliği yapılması amacıyla hazırlanan mutabakat muhtırasının onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir. Sözü Hükûmet Temsilcisi sıfatıyla Dışişleri Bakanlığı Temsilcisine veriyorum. Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Selim Yenel.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Çok teşekkür ederim. Önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu mutabakat muhtırası 24 Eylül 2007 tarihinde Zagreb'te imzalandı. Güneydoğu Avrupa işbirliği süreci kapsamında bir muhtıradır. Bu süreçte Türkiye çok faaldir. 1996'dan beri bu süreç işlemektedir. Bu muhtıra 2008 yılında Hükûmetimiz adına Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanı Sayın Hasan İpek tarafından imzalandı. Muhtıra, doğa ve insan kaynaklı afetlere karşı hazırlıklı olma ve önleme alanında Balkan ülkeleri arasında iş birliğini öngörmektedir. Bu süreç 1 Ocak 2010 tarihinde tamamlanmış, muhtıranın parlamento onay sürecini tamamlamayan iki ülke vardı biri Türkiye biri Karadağ'dır. Bugün bunu çözümlersek sanırım önemli bir adım atmış olacağız.

Arz ederim.

BAŞKAN - Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Temsilcisi Sayın Ali Güneş'e sözünü veriyorum.

BAŞBAKANLIK AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ ALİ GÜNEŞ – Sayın Başkanım, değerli vekiller; Başkanlığımız afet çalışmalarını yurt içinde olduğu gibi, uluslararası alanda da iş birliği çerçevesinde yürütmekte, Balkan ülkeleriyle yapılan bu inisiyatif çerçevesinde gerekli toplantılara iştirak etmekte, eğitim çalışmalarına katılmakta, ülkemizdeki yapılan çalışmalarla ilgili bilgi verilmekte, üye ülkelere bilgi desteği verilmekte, üye ülkelerden bilgi desteği alınmakta ve bu iş birliğinin yararlı olacağını ve geliştirilerek devam edilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz. Onun için bu anlaşmanın imzalanması halinde iş birliğimiz daha üst seviyede yürütülecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

Buyurun Sayın Büyükelçi Loğoğlu.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, gündem maddesi konusunda bir itirazımız yok; ancak biraz önce sizden özel bir ricada bulundum. Sadece milletvekillerinin bulunduğu ortamda bazı şeyler söylemek istediğimi ifade ettim. Ona fırsat bulamadığım için...

BAŞKAN – Ben onu diğer konular diye düşünmüştüm Sayın Büyükelçim, toplantının hitamında bürokratları dışarı çıkardıktan sonra uygun bulursanız orada konuyu görüşelim; eğer istiyorsanız bu ortamda da size söz verebilirim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – O kayıtlı kabul ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Korutürk.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Büyükelçi Yenel şimdiye kadar bu kadar geciktiren iki ülke bulunduğundan bahsetti Karadağ ve Türkiye diye. Bunun bu kadar geciktirilmesinin belli bir sebebi var mı, yoksa rutin bir sebepten mi gecikmiş? Öncelik bir görüşle mi, yahut üzerinde bir düzenleme, düzeltme yapılması beklentisiyle mi yoksa...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Öylesine, yani zaten geç imzaladık biz daha sonra imzalayan bir ülkeyiz, ondan sonra normal prosedürlerden dolayı gecikme oldu.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Başka söz alma isteyen var mı?

Buyurun Sayın Sait.

RIFAT SAİT (İzmir) – Anlaşmayı imzalayan ülkeler arasında Kosova da var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Hayır yok.

RIFAT SAİT (İzmir) – Niye onu saymıyorsunuz?

Karadağ ve Türkiye dışında...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Bu sürece dâhil diye onlar.

RIFAT SAİT (İzmir) – O zaman kimler var bu sürecin dâhilinde olmayan?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Olanları sayabilir miyim?

RIFAT SAİT (İzmir) – Lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Arnavutluk, Bulgaristan, Hırvatistan, Makedonya, Moldova, Karadağ, Romanya, Slovenya ve Bosna-Hersek.

RIFAT SAİT (İzmir) – Kosova dâhil değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Bu sürece Kosova'nın şu anda girmesi söz konusu değil, Sırbistan bunu engelliyor. Sırbistan'la henüz anlaşmazlıklarını çözemedikleri için Sırbistan'ın engeli var, dolayısıyla Kosova bu sürece girmiş değil. Dolayısıyla imzalama hakkına sahip değil.

RIFAT SAİT (İzmir) – Peki, Türk tarafı olarak bizim bir baskımız var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Bu süreç içindeki ülkelerin bir kısmı tanımış bir kısmı da tanımamış durumda. Biz tabii ki baskımızı sürdürüyoruz ama bir kişinin, bir ülkenin engellemesi nedeniyle bazen işler yürüyemiyor.

BAŞKAN – Sayın Sait, kayda geçmiştir sözleriniz.

Başka söz almak isteyen var mı?

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

GÜNEYDOĞU AVRUPA AFETLERE HAZIRLIK VE ÖNLEME GİRİŞİMİNİN KURUMSAL ÇERÇEVESİ HUSUSUNDA MUTABAKAT MUHTIRASININ VE EKİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) “Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişimi”nin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırası” ve “Eki”nin beyanla onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşölmekte olan (1/346) esas numaralı Kanun Tasarısının Komisyon raporu üzerinde Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kütahya Milletvekili İdris Bal'ın özel sözcöler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

Dışışleri Komisyonu Başkanı
İstanbul

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın gelişine kadar bir maddeye daha geçmek istiyorum müsaadenizle.

İslam Konferansı Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/443) esas numaralı Tasarı, 23' üncü Yasama Döneminde 6 Nisan 2011 tarihinde (1/1020) esas numarasıyla Komisyona havale edilmiştir, ancak Komisyonda görüşölemeden kadük olmuştur.

Tasarı, ölkemiz adına 18 Haziran 2008 tarihinde çekince konularak imzalanan İslam Konferansı Örgütü Şartı'nın Anayasamız, kanunlarımız ve uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlölüklerimize uygun olarak yorumlanacağı ve uygulanacağı yolundaki çekinceyle birlikte onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlanmıştır.

Sözü Dışışleri Bakanlığı Temsilcisine veriyorum, Büyökelçi Selim Yenel. Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÖKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz İslam Konferansı Örgütü'ne 1969 yılında beri üyeyiz. Son zamanlarda önemli atılımlar atıldı ve 2005 yılında itibaren İKÖ Genel Sekterliğini Sayın Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu üstlendi ve bundan itibaren de örgütün yapısal ve işlevsel reformlar alanında çok önemli çalışmalar yapıldı. Nitekim, ölkemizin de hazırlık çalışmalarına katıldığı yeni bir şart, bu söz konusu şart ortaya çıktı. Mart-2008 tarihinde yapılan 11'inci İKÖ zirvesinde kabul edildi. Bu yeni şartı, çağdaş ve evrensel ilke ve normlara yer vermekte, insan hakları ve temel hürriyetler, hukukun üstölülüğü ve hesap verilebilirlik kavramlarına da atıfta bulunuyor, son derece çağdaş bir şart hâline getirildi. Ancak hazırlık çalışmaları kapsamında yürütölen müzakerelerde ölkemiz tarafından yapılan öneri doğrultusunda şartın 37'nci maddesinin ikinci fıkrasında şartın hükömlerinin üye ölkeler tarafından ancak kendi anayasal gereklerine uygun olarak uygulanacağı hükümü de dercedildi. Nitekim, bu şartla biz de bunu imzaladık ve bu şekilde de kayda geçirildi.

Arz ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen?

Soru sormak isteyen komisyon üyelerimiz varsa söz vermek istiyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

İSLAM KONFERANSI ÖRGÜTÜ ŞARTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 18 Haziran 2008 tarihinde imzalanan “İslam Konferansı Örgütü Şartı”nın, çekince ile onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürörlöğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükömlerini Bakanlar Kurulu yürötür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcölerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşölmekte olan (1/443) esas numaralı kanun tasarısının komisyon raporu üzerinde Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kütahya Milletvekili İdris Bal'ın özel sözcöler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

Dışışleri Komisyonu Başkanı
İstanbul

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge kabul edilmiştir.
Hayırlı olsun.

Gündemin 4' üncü ve 5' inci sıralarındaki sözleşmeler vatansızlığa ilişkin hükümler içermektedir. Biz bu metinleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulma sırasına göre gündemimize aldık. Şimdi o çerçevede gündemin 4' üncü maddesine geçiyoruz.

Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/397) esas numaralı Tasarı 23' üncü Yasam Döneminde (1/901) esas numarasıyla 29 Haziran 2010 tarihinde komisyona havale edilmiştir. Ancak Komisyonunda görüşülemediğinden kadük olmuştur. Tasarı, vatansızlığa neden olacak koşulları azaltmayı amaçlayan Birleşmiş Milletler Sözleşmesi' ne ülkemizin katılabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Sözü Hükûmet Temsilcisine veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Çok teşekkür ederim.

Vatandaşlık hukuku konusundaki uluslararası düzenlemeler, sözleşmeler genellikle devletler ile vatandaşlar arasındaki vatandaşlık bağıyla ilgili çeşitli hükümler içermektedir. 61 tarihli vatansızlığın azaltılmasına ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ise uluslararası seviyede vatansızlığa neden olan koşulları azaltmayı amaçlamaktadır. Haziran 2009 tarihinde yürürlüğe giren Türk Vatandaşlığı Kanunu da vatandaşlık hukukunun esaslarından biri olan herkesin bir vatandaşlığının olması suretiyle vatansızlığın önlenmesi anlayışını taşımaktadır. Kanun bu çerçevede Türk vatandaşlığını kaybettirme nedenlerini önceki kanunlara kıyasla daha fazla sınırlandırmıştır. Bu çerçevede de biz bu sözleşmeyi bir müşterek payda olarak görüyoruz ve bu nedenle de katılmayı öngörüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İçişleri Bakanlığımız Temsilcisi Müsteşar Yardımcısı Mustafa Demirel'e sözü vermek istiyorum.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİREL – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; bu toplantı vesilesiyle İçişleri Bakanlığını temsilen ve de Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığından, Emniyet Genel Müdürlüğümüzden ve Jandarma Genel Komutanlığımızdan ilgili arkadaşlarımızla beraber huzurlarınızda bulunuyoruz. Sözlerime başlamadan evvel sizleri saygıyla selamlıyorum.

Malumları olduğu üzere vatansız, hiçbir devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olmayan, herhangi bir devletin kanunlarına göre vatandaş sayılmayan kimsedir. Bu durumu itibarıyla şahsına ve mallarına karşı girilen milletlerarası hukuka aykırı herhangi bir fiilden dolayı hiçbir devletin diplomatik korumasından yararlanamaz.

1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi insan haklarını ve devletlerin yetkileri altında bulunan herkese tanınmış bulunmaktadır.

Vatansızların hukuki durumunu düzenlemek amacıyla Birleşmiş Milletlerin teşebbüsüyle vatansız kişilerin hukuki durumuna dair sözleşme 26/4/1954'te kabul edilmiştir. Sözleşme vatansız kişiyi yabancıların hukuki durumunda kabul edilmiştir. Bu kurala rağmen yine de yabancı ile vatansızın tam bir eşitlik içinde bulunduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü uygulamada devletler iki ve çok taraflı sözleşmelerle kendi vatandaşlarının karşılıklı olarak çeşitli türdeki haklarından yararlanmalarını sağlamaktadırlar. Vatansız kişiler hiçbir devletin vatandaşı olmadıkları için bu haklardan yararlanamazlar.

Vatansızlığı önlemek amacıyla Avrupa Konseyi Kişi Hali Komisyonunca 4/12/1954'te kabul edilen Vatansız Hallerinin Azaltılmasına Dair Sözleşme özellikle vatandaşlık hakları açısından önem taşımaktadır. Türkiye bu sözleşmeye 1975 yılından beri taraftır. Vatansızlığı yol açan pek çok neden bulunmaktadır. Bazen devletler uluslararası hukuka uygun olması ve vatansızlığın önlenmesi için çaba sarf etmesine rağmen iç hukuk arasındaki boşluklar yüzünden vatansızlığın önlenmesi yönünde arzu edilen başarı sağlanamamaktadır.

Öte yandan etnik gruplar arasında ortaya çıkan çatışmalar, devlet değişiklikleri, iç göçler bu konuda olumsuz etkenler olmaktadır. Uluslararası topluluk, vatansızlık konusuna çözüm getirebilmek amacıyla uluslararası araçları gündeme getirme gayreti içerisinde olmuştur. Vatandaşlık ve buna bağlı olarak bir vatandaşın sahip olduğu haklardan yararlanma, istikrar kazandırma ve devletlerarası göçün engellenmesine yardımcı bir unsur olarak ortaya çıktığından, 954 tarihli vatansız kişilerin statüsüne ilişkin uluslararası sözleşme 1977 tarihli vatansızlığın azaltılmasına dair uluslararası Sözleşme giderek daha fazla önem arz etmektedir.

Hukukumuzda vatansızlar, yabancıların vatandaşlarla aynı muameleye tabi tutulmasını öngören bir uluslararası hukuk kurulu bulunmamaktadır ancak yabancıların temel insan hakları noktasında vatandaşlardan farklı tutulması da söz konusu değildir. Her ne kadar vatansız kişilerin hukuki durumunu düzeltmek, milletlerarası kanunların, kurumların iştiğal konusu olmuş ve vatansız kişinin bugün yabancıların hukuki durumunu taşıdığı kabul edilmiş ise de devletlerin uygulamalarında sıkıntılar devam etmektedir çünkü vatansız, hem bir devletin

diplomatik korunmasından yararlanamamakta, hem de devletlerin biraz evvel anlatmaya çalıştığım şekliyle ikili anlaşmalarla vatandaşlarına sağladıkları imkânlardan yararlanamayabilmektedirler. Hukuk mevzuatı, vatansızlığın azaltılması ve vatansızların temel insan hak ve özgürlüklerinden yararlandırılması konusunda gerekli yasal düzenlemelere sahiptir.

Bilindiği üzere, 5682 sayılı Pasaport Kanununa göre Türk vatandaşları ve yabancılar Türkiye'ye girebilmek için veya çıkabilmek için yolcu giriş ve çıkış kapılarında polis makamlarının usulüne uygun muteber pasaport veya pasaport yerine geçen bir vesika ibraz etmekle yükümlüdürler. Kanunun 2'nci maddesi bunu emretmektedir. Bu itibarla vatansızların pasaport veya yerine geçerli bir belgeleri ve gidecekleri ülkenin vizesine sahip olmaları kaydıyla ülkeler arası seyahat edebilme imkânları bulunmaktadır.

Sağlık hizmetleri yönünden de durum şöyle: 5510 sayılı Kanunun 60' ıncı maddesi gereğince vatansızlar ve sığınmacılar Genel Sağlık Sigortası kapsamına alınmışlardır. Muhtelif nedenlerle gerek Türk vatandaşlığından gerekse bir başka ülke vatandaşlığından çıkarılmış olan ancak herhangi bir devlet vatandaşlığıyla da bağı olmayan kişiler haymatlos olarak tanımlanmakta ve bu kişiler yabancılar hukuku açısından yine diğerlerinde olduğu gibi yabancı statüsüne tabi bulunmaktadır.

Bunun dışında, Batı Trakya Türklerinin Yunanistan vatandaşlığından siyasi nedenlerle çıkarılması üzerine bugüne kadar teamülen ıskat adı verilen vatansız statüsünde ikamet izni verilmiş, 5510 sayılı Kanun kapsamında düşünülmekte.

Ülkemizde yaşayan ve herhangi bir ülke vatandaşı veya saklı nüfus olup olmadıkları tespit edilemeyenlere yukarıda belirtilen mülahazalar çerçevesinde tabiatı gayri muntazam olarak ikamet izni verilmekte ve 5510 sayılı Kanun kapsamında Genel Sağlık Sigortası hizmetlerinden yararlanmaktadırlar.

1/11/2011 tarihini esas aldığımızda, istatistiki bir durumu sizlere arz etmek istiyorum. Vatansız yani haymatlos durumundaki kişilerin sayısı 929, tabiatı gayri muntazam 142 kişi var, ıskat edilmiş 217 kişi var. Toplam olarak bunları alt alta koyduğumuzda 1288 gibi bir rakam ortaya çıkmaktadır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Müsteşar.

Söz almak isteyen üyelerimiz var mı?

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Buyurun Sayın Büyükelçim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, benim İçişleri Bakanlığı temsilcisine bir-iki tane sorum var.

1.288 rakamı Türkiye'de yaşamakla birlikte vatandaşlık statüsüne sahip olmayan kişilerin toplamı olarak algıladım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİNER - Evet, doğru.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) - Peki, bu Yunanistan tarafından zamanında vatandaşlıktan atılan ve başka vatandaşlık kazanamayan Türk kökenlilerin sayısı bu kadar az mı?

İkincisi: Benim hatırladığım, Dışişleri Bakanlığında görev yaparken hatırladığım, Türkiye'de yaşayan Romanların büyük bir kısmının vatandaşlık statüsüne sahip olmadıkları şeklinde bir konu hatırlıyorum. Bu çözüldüyse ne zaman ve nasıl çözüldü? O konuda kısaca bir bilgi verebilir misiniz?

Üçüncüsü de: Tabii Türkiye çok değişik noktalarda sığınmacı değil ama sığınmak maksadıyla veya Avrupa'ya geçmek maksadıyla gelen birçok yabancıyı barındırmak durumunda kalıyor. Bunların büyükçe bir kısmı Türkiye'de uzun süredir kalıyor hatta bazı şeylerimizde bunların mahalleler oluşturduğu şeklinde bilgiler de var. Bu konuda, şimdi tartışmakta olduğumuz Vatandaşlık Yasası arasındaki ilişki nedir? Bu konuda bilgilendirirseniz, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Müsteşarım, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİNER - Biraz evvel arz ettiğim şekliyle, zaten aramızda Emniyet Genel Müdürlüğümüzden bu konuyla alakalı en yetkili daire başkanımız aramızda. İzin verirsiniz Sayın Milletvekilimizin, Sayın Müsteşarımızın sorusuna kendileri cevap versin.

YABANCILAR VE HUDUT İLTİCA DAİRE BAŞKANI YAHYA BİLGİÇ - Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Müsteşar Yardımcımızın biraz önce ifade etmiş olduğu rakamlar bugüne kadar kayıt altına alınmış olan rakamlardır. Burada, Yunan vatandaşlığından ıskat edilmiş -o şekilde ifade ediyoruz- soydaşlarımız genellikle... Malumunuz, Yunanistan'ın bir uygulaması vardı, altı ay ve daha uzun süreli yurt dışında bulunan kişileri otomatik olarak vatandaşlıktan atıyordu biliyorsunuz bir dönem ve bu şekilde çoğalıyordu. Onların da gelebileceği tek yer Türkiye olduğu için bizde oluyorlardı, biz de bunları ıskat Yunan Vatandaşı adı altında ikamete tabi tutuyorduk. Hatırladıkları doğru, bir dönem bayağı yüksekti ancak bunları mümkün mertebe Dışişleri Bakanlığımız aracılığıyla, özellikle hem kendi ülkelerindeki, eski ülkelerindeki, öyle söyleyeyim, hem de

uluslararası alanda bu vatandaşlıktan atılma konusuna karşı haklarını sonuna kadar aramaları yönünde hem teşvik ve destekledik hem de kılavuzluk yaptı Dışişleri Bakanlığımız.

Çoğunluğu bu haklarını geri aldılar. Bir kısmı da bunlardan, şöyle izah edeyim efendim, bugüne kadar 118 kişi de vatandaşlığımıza alındılar, çaresiz kaldıkları, geri de gidemedikleri için. Son rakamımız şu anda, ıskat olarak 217 kişi Yunanistan vatandaşlığından atılıp da -kayıtlara girmiş olan- Türkiye'de oturma tezkeresiyle oturanlar, ikamet tezkeresiyle.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Sizin sorunuzun cevabı alınmış oldu mu efendim?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, üç kademede bir soru sormuştum. Romanlar konusu, bir de uzun süre Türkiye'ye gelip başka yerlere gidemeyen yabancılar, özellikle Afrika'dan gelenlerin durumu.

YABANCILAR VE HUDUT İLTİCA DAİRE BAŞKANI YAHYA BİLGİÇ - Efendim, Romanların konusu, biraz önce arz ettiğim gibi, ikisini kül halinde değerlendirmeye çalıştım. Bunları bize kayıt altına alınmış olan yani bir şekilde tespit edip veya bir şekilde haklardan, Türkiye'de yaşamak için haklardan istifade etmek isteyen, sosyal güvenlik şemsiyesine girmek isteyen kişilerden kayıt altına alınanlar. Onun haricinde takdir edersiniz ki, özellikle mücavir alan dışında da göçebe şeklinde yaşayıp da kayıt altına alınmayanlar da olabilir ama adı üstünde kayıt altında olmadığı için bunlar dâhil değil.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, ben yapılan açıklama için teşekkür ediyorum ama burada vatandaşlık verilmesinden bahsediyoruz, siz kayıt altına alınmaktan bahsediyorsunuz. İki şey aynı mı? Kayıt altına alınmak vatandaşlık statüsü tanımak demek ki, onu anlamak istiyorum.

YABANCILAR VE HUDUT İLTİCA DAİRE BAŞKANI YAHYA BİLGİÇ - Hayır efendim, vatandaşlık vermek değil, kendilerini resmî bir vesikayla yasal olarak Türkiye'de ikametlerini sağlamaktır. Oturum belgesi dediğim ikamet tezkeresi, 5683 sayılı Kanundaki ifadesiyle ikamet tezkeresiyle yasal olarak Türkiye'de oturmaları temin edilen kişi anlamına geliyor, vatandaşlık anlamına gelmiyor efendim.

Arada bahsettiğim, önceden aslında 1420 kişiydi toplam, bunların 118'i vatandaşlığa alınmıştı, hatta 14'ü bugüne kadar vefat etti, geri kalanları eski ülke vatandaşlıklarına döndüler, şu anda kalan toplam sayımız 1288 kişi.

Üçüncü sorunuzda bahsetmiş olduğunuz bu sığınmacılar veya mülteciler konusuna geldiğimizde de, onlar bunun içerisine dâhil değiller efendim. Onlar yine kendi ülke isimleriyle, tabiiyetleriyle birlikte ülkemizde sığınmacı statüsünde yine ikamet tezkeresiyle ikamet etmekte olanlar ve şu anda sığınma statüsü bekleyen kişi sayısı 25 bin kişidir ve bunlar da kayıt altındadır oturma müsaadesiyle. Yalnız, vatandaşlık değil.

Arz ederim.

BAŞKAN - Başka söz almak isteyen?

Buyurun Sayın Sait.

RİFAT SAİT (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu Haymatlos dediğimiz Batı Trakya Türklerinden Türkiye'de olanlar yurt dışına çıkabiliyorlar mı bizim verdiğimiz bu belgelerle?

Bir de, yurt dışından gelen bazı Haymatloslar... Mesela geçenlerde benim başıma geldi, İsveç'te yaşayan bir tanıdığımız, Haymatlos, Türkiye'de benim tabii araya girmemle düzeltili ama alınmadı yani İsveç tarafından verilen bir belge vardı, rica ettik, o şekilde, bizim garanti vermemizle içeri girdiler. Biz bunları alıyor muyuz yani hudutlardan içeri alıyor muyuz?

BAŞKAN - Buyurun.

YABANCILAR VE HUDUT İLTİCA DAİRE BAŞKANI YAHYA BİLGİÇ - Son sorunuzdan başlaman gerekirse: Ülkelerle yapmış olduğumuz vize anlaşmaları veya hatta da vize uygulamamız genellikle turistik amaca yönelik olarak gelişlerle ilgilidir yani muafiyetler veya belli şartlara bağlı olarak gelişler her zaman için turistik amaçlı gelişlerdir. Onun haricinde normal pasaportu bulunmayan yani seyahat belgesidir, haymatlos belgesidir, vatansız belgesidir veya özel meşruatla yani turizmin haricinde bir amaçla, okuma, öğrenim, çalışma, ilmi araştırma, sağlık sair amaçlarla gelecek olan herkes konsolosluk vizesine tabidir. Dolayısıyla, elinde taşımış olduğu vatansızlara mahsus bir belgeyle -ki bu normalde vizeden muaf görünen Almanya gibi, İsveç gibi ülkeler bile olmuş olsa mutlaka vizeye tabidir elindeki belgenin türünden ötürü. O ülkenin vatandaşlığını ifade etmez çünkü o belge. Dolayısıyla kapıda değil de konsolosluga gelmeden önce vize alması gerekir ancak durumun aciliyetine göre, insani mülahazalarla bu şekilde kapıya kadar gelmiş olanlara da kapıda vize verilmesi İçişleri Bakanlığının iznine tabidir 5683 sayılı Yasa çerçevesinde. Bakanlığımızdan istihdam edilmek suretiyle, gerçekten durumunun o minvalde olduğu anlaşıldığı takdirde girişlerine müsaade edilmektedir.

İlk sorunuz vardı, özür dilerim onu kaçırdım. Seyahatleri konusu. O da yine 5682 sayılı Pasaport Kanununun 18'inci maddesinde düzenlenmiştir. Orada, ülkemizde bulunan vatandaşlık bağıyla herhangi bir

ülkeye, bizim ülkemiz de dâhil, bağlı olmayan kişilere yurt dışına bir defaya mahsus seyahatlerine imkân sağlamak üzere iki yıla kadar geçerli olmak üzere yabancılara mahsus pasaport verilmesini düzenlemiştir ve bu çerçevede o da yine Bakanlığımızın iznine tabidir, İçişleri Bakanlığının. Müracaatları halinde Bakanlık onayıyla kendilerine istedikleri süre, azamisi iki yıl olmak üzere, yabancılara mahsus pasaport düzenlenmektedir. Biraz önce bahsettiğim minvalde her ne kadar, bugüne kadar umuma mahsus pasaportlarla aynı cüzddandan düzenlenmekle beraber, içerisine “yabancılara mahsustur” şerhi vurulduğu için yine bütün dünyada vizeye tabi bir belgedir bu. Seyahat belgeleri ve bu tür vatandaşlığı ifade etmeyen pasaportlar bütün ülkelere konsolosluk vizesine tabidir.

Sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım hoş geldiniz toplantımıza.

Bu gündem maddesini tamamladıktan sonra sizin konuya geçeceğiz müsaade edersiniz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) - Sizden ve Komisyon üyelerinden çok özür diliyorum.

Mediste çocuk haklarıyla ilgili Medis Başkanımızın Başkanlığında bir toplantıya katılmak durumundaydım, özür diliyoruz.

BAŞKAN - Biz de sizsiz o maddeyi görüşmek istemedik, hoş geldiniz efendim.

Başka söz almak isteyen üyemiz yoksa, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum:

VATANSIZLIĞIN AZALTILMASINA DAİR SÖZLEŞMEYE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 13 Aralık 1975 tarihinde yürürlüğe giren “Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşme”ye katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/397) esas numaralı Kanun Tasarısının Komisyon raporu üzerinde Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kütahya Milletvekili İdris Bal'ın özel sözcüler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

Dışişleri Komisyonu Başkanı

İstanbul

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge kabul edilmiştir.

Müsaadenizle gündemin ilk maddesine geçiyorum. Ondan önce konunun emniyetine binaen müsaade ederseniz basını içeriye alalım, hem kamuoyuna bu çok önemli konu hakkında bir mesaj vermiş oluruz.

(Basın mensupları toplantı salonuna alındı)

BAŞKAN - Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleyle ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

(1/510) esas numaralı Tasarı 11 Kasım 2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 18 Kasım 2011 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarının iki tali komisyonu bulunmaktadır. Tali Komisyonlardan biri olan Kadın - Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu dün gerçekleşen toplantısında tasarıyı uygun görüşle benimsemiştir. Bu Komisyonun raporu üyelerimize dağıtılmıştır.

Diğer tali komisyon olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ise yoğun gündemi nedeniyle tasarıyı görüşemeyeceğini yazılı olarak Komisyonumuza bildirmiştir.

Sözü, Hükûmet temsilcisi olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Şahin'e veriyorum, kendisini aramızda görmekten de büyük mutluluk duyuyoruz.

Buyurun Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli Müsteşar Yardımcımız, genel müdürlerimiz, değerli basın mensupları; ben de heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Meclis Başkanımıza bu İstanbul Sözleşmesi Avrupa Konseyi'nin kadına yönelik şiddetle ilgili yaptığı uluslararası anlaşmayı hızlı bir şekilde öne çekmesinden dolayı, yaptığı gayretten dolayı sizlere ve hızlı bir şekilde gündeme aldığınızdan dolayı bütün komisyon üyelerine çok teşekkür ediyorum.

Şiddetle mücadele bütün dünyanın önemseydiği ve kadına yönelik şiddetle de mücadelede her ülkenin kendi içerisinde yol ve yöntem belirlemeye çalıştığı modern dünyanın en önemli sorun alanlarından biri olarak karşımızda duruyor. Anayasanın 90' ıncı maddesini değiştirdik Sayın Başkanım sizin de bildiğiniz gibi, şu anda uluslararası sözleşmeler özellikle temel hak ve özgürlüklerle iç hukukumuz sayılıyor ve bizi iç hukuk olarak da bağlıyor. O yüzden bugün bu sözleşmeyi kadına yönelik şiddetle önemli bir çatı sözleşmesi olarak görüyoruz ve çok önemsiyoruz. Özellikle, yaklaşık dört ay önce İstanbul'da toplanan Avrupa Konseyi bu anlaşmayı imzaya açtığı zaman Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu Hükûmet adına ilk imzayı koyan ülke Türkiye oldu ve bir şey daha başarılıydı, birçok ülke buna çekince koyarak sevk etmesine rağmen, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti buna hiçbir çekince koymadan Bakanlar Kurulundan Meclise sevk etti. Burada, muhalefetten milletvekili arkadaşlarımızın da, dış ilişkilerden sorumlu ve bunun önemini bilen arkadaşlarımızın da olduğunu ve bunun bire bir takipçisi olduğunu da biliyorum. Ben hepinizi huzurunda bu aşamaya gelmesinden ve bugünü yaşamamızdan dolayı emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Nedir diye bunun içerisine baktığımız zaman, detaylarında ne görüyorsunuz diyecek olursanız, madde madde açıklamadan daha çok işin temelini Komisyon üyelerine kısaca anlatmak arzusundayım Değerli Başkanım.

Şiddet bir sonuçtur ve şiddetin önlenmesi için en önemli şeylerden birisi koruyucu ve önleyici tedbirleri hayatın bir parçası haline getirmek ve sonucu değiştirmek için başa dönmek ve gereğini yapmaktır. O yüzden biz, gerek Avrupa Sözleşmesinin hazırlanış mantığına baktığımız zaman, koruyucu ve önleyici tedbirlerin önemli bir yer aldığını ve güncellendiğini, koruyucu ve önleyici tedbirlerle şiddetin olmaması için kime ne iş düşüyor, hangi birey ne yapması gerekiyor bunu ciddi bir şekilde konsey tartışmıştır ve sözleşmenin içerisine almıştır.

Aynı şekilde şu an Bakanlar Kurulunda, bizim geçen Bakanlar Kurulunda Bakanlar Kurulu üyelerine anlattığımız, kendi hazırladığımız ve bütün görüşleri alarak katılımcı bir demokrasiyle bütün görüşleri değerlendirerek yaptığımız kendi çalışmamızda da, koruyucu ve önleyici tedbirleri aynen bugünkü sözleşmede olduğu gibi önemsedik. Koruyamadığımız ve önleyemediğimiz zaman ne yapmamız gerektiği bugünkü sözleşmede de, ikinci bölümde çok net bir şekilde gözüküyor ve burada koruma tedbirlerine ne olduğunu, nasıl korumamız gerektiğini sözleşmenin temelinde ikinci bölümde görüyorsunuz.

Üçüncüsü: Bu koruma tedbirleri nasıl alınacak? Koruma tedbirleri alınırken hukuki olarak hangi birime ne görev düşüyor? Bu yine sözleşmenin mantığında ve temelinde açıklanırken, biz de yine kendi hazırladığımız tasarıda nasıl koruma alınması gerektiğini, bunun bir iç güvenlik meselesi olduğunu, yalnızca Aile ve Sosyal Politikalar bakanlığının yapabileceği bir çalışma olmadığını, işin kolluk kuvvetlerinin, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğünün burada yeniden yapılanması ve kendi içinde kadına yönelik şiddetle ilgili bir birimin oluşturulması, Cumhuriyet Savcılığında kadına yönelik bir birimin oluşturulması, aile mahkemesi hâkimlerinin yetki devirlerini nasıl yapacağını, aile mahkemesi hâkimlerinin yaşadığı sorunlarda, bugün uygulamalarda yaşanan sorunlarda kararı verirken nasıl güçlenmesi gerektiğini çalıştık. Bugün bu Komisyonunda bu sözleşmede de Avrupa Konseyinde de aynı mantıkla nasıl çalışması gerektiğini yani mahkemeye başvuran bir kadını şiddetten korumak için kurumların ne yapması gerektiği ve kurumların koordinasyonunun nasıl gerçekleşmesi gerektiği bu kanunda çok net bir şekilde gözüküyor.

Peki, bu karar alınmasına rağmen buna aykırı davrananlara ne yapılacak? Değerli Başkanım, bu da çok net bir şekilde, hem burada sözleşmede açıklanmış durumda hem de bizim kendi hazırladığımızda da aykırı davrananlarla ilgili, daha önce, şu andaki mevcut 4320 dediğimizi yapının içerisinde yalnızca gözetleme vardı. Şimdi, gözetim altına alma ve aykırı davranmaya devam edenleri cezalandırmaya götürecek mekanizmaları güçlendirecek yapıyı oluşturuyoruz. Burada da her ülke kendi içerisinde bunun güçlendirilmesi gerektiğini sözleşmede bize söylüyor ve biz de bunu güçlendirecek mekanizmaları zaten bir taraftan da çalışıyoruz. Aykırı davrananlara karşı bizim teknik takip dediğimiz Avrupa Konseyindeki taraf olan birçok ülkenin de uyguladığı şu anda ve bizim de yeni başlayacağımız sistemi de burada bize görev olarak veriyor, iç hukukumuzda göre de biz bunun teknik takip bölümünün nasıl olacağı, aykırı davrananların, her bir bireyin başına bir polis koymadan, bilgi ve teknolojiyi kullanarak nasıl hareket edilmesi gerektiği çok net bir şekilde burada belirtilmektedir, hem de bizim kendi hazırladığımız tasarıda da içerisine de konmaktadır.

Burada da gizlilik önemlidir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede gizliliğin yani yaşam hakkıyla ilgili bir sorun varsa, gizlilik maddesinin güçlendirilmesi burada da önemli olarak karşımıza çıkmaktadır. Biz orada hazırladığımız tasarıda da gizlilik maddesini önemsedik. Bu olaylar olduktan sonra, koruyamadıysanız, önleyemediyseniz, aykırı davranışlara ne yapacağımızla ilgili kısımda, bizim özellikle sürekli şiddete başvuruyorsa, öfkesini kontrol edemiyorsa, stresiyle baş edemiyorsa bunlara tedavi zorunluluğu getiriyoruz. Burada da bize bu işin iki taraflı mücadele edilmesi gerektiğini, ikinci tarafın da yani şiddet uygulayan kişiyle ilgili yapılması gereken tedbirlerin alınması, izlenmesi gerektiği sözleşmede bize önemli bir görev olarak veriliyor. Biz de aynı şekilde burada Sağlık Bakanlığında tedavi zorunluluğu gibi önemli bir zorunluluğu da beraber getiriyoruz.

Bunun dışında işin koordinasyonu, izlenmesi, takibi ve özellikle burada sığınma evleriyle ilgili kısım uluslararası bir sözleşme olduğu için cümleler halinde geçmekte fakat biz detaylı bir şekilde de kendi ülkemizdeki sistemin güçlenmesi, sığınma evleriyle ilgili hem sayının artması hem içeriğinin nitelik ve nicelik olarak güçlenmesiyle ilgili de Bakanlığımız, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünde çok yoğun bir çalışma devam etmektedir. 2012 itibarıyla da biz özellikle sığınma evleriyle ilgili süreci güçlendirecek politikayı hem Parlamentoyla hem toplumla paylaşacağız.

Biz şiddetle mücadeleyi, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi Değerli Başkanım, bir insan hakkı ihlali olarak görüyoruz ve bir sağlık meselesi, bir iç güvenlik meselesi olarak görüyoruz. Toplumun duyarlılığı, geldiği noktada da özellikle Parlamentodaki desteği çok önemsiyoruz. Hep beraber bu İstanbul Sözleşmesi bugün buradan geçtikten sonra Parlamentoda da bütün diğer partilerle işbirliği içerisinde, hızlı bir şekilde geçmesini ve arkasından da bizim kendi kanunumuzun da hızlı bir şekilde geçmesini önemsiyoruz. Çünkü bir kadının canı bizim canımızdır, onu korumak bu Parlamantonun en önemli görevidir diye bakıyoruz. Bakanlık olarak da bunun gereğini yapmak için güçlü bir irade gösteriyoruz. Tabii, hepinizin desteğine ihtiyacımız var.

Ben, daha teknik sorular olacak olursa, Müsteşar Yardımcımız ve Genel Müdürümüz de burada, onların da daha teknik bilgi vermesine siz izin verirseniz anlatabiliriz diye... Ben işin temelini ve mantığını anlatmak arzusundaydım.

Çok teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN - Çok teşekkürler Sayın Bakanım.

Gerçekten, kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi hepimizin çok önem verdiği Türkiye'nin önemli sorunlarından birisi. Anayasamızın 90'ıncı maddesinin 5'inci fıkrası uyarınca da bu zaten doğrudan temel hak ve özgürlüklere ilişkin bir sözleşmedir. Gerçekten de sözleşmenin geciktirilmeden benimsenmesi gereken bir metin olduğunu düşünüyorum.

Sizin bu konudaki çabalarınızı yakinen izledim, takdirle izledim. Hem sizin Bakan olarak hem Medisimizin milletvekili hanımefendilerinin ne kadar bu konuya duyarlı ve arzulu olduğunu da gözlemlemekten büyük memnuniyet duyuyorum. Komisyonumuza da hem sizin hem diğer milletvekili hanımefendilerin teşrif etmelerini çok olumlu görüyorum ve tekrar hoş geldiniz diyorum.

Söz almak isteyen üyelerimize ve misafirlerimize platformu vermek istiyorum.

Buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım hoş geldiniz. Komisyonumuza.

Öncelikle, tabii biz de bu sözleşmeyi önemsiyoruz Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Türkiye'de kadına yönelik şiddetin bir an önce bitirilmesi için de Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz her türlü çalışmayı yapmaya hazır olduğumuzu ifade ediyoruz.

Tabii, bunun önlenmesi için hukuksal altyapı önemlidir, uluslararası sözleşmeler önemlidir ama uygulama ondan çok daha önemlidir. Türkiye'de maalesef hâlâ kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda ciddi zafiyetler var. Öyle bir gün yok ki başına bu manşet olmasın. Bu açıdan özellikle İçişleri Bakanlığımızdan yetkililer de buradayken, onu da ifade etmek istiyorum, İçişleri Bakanlığımıza da sizin bakanlığınızla beraber çok önemli görevler düşüyor.

Diğer bir husus, bizim vatandaşlarımızın başka ülkelerdeki yapmış olduğu evliliklerde de aile içi şiddeti görüyoruz. Bu yakınlarda intihar etmiş bir vatandaşımız var bir başka ülkede gördüğü aile içi şiddet dolayısıyla. Bu konuda bir çalışmamız var mı? Önleyici bir tedbir olmasa bile en azından bunun takibini yapabiliyor muyuz?

Bir üçüncü husus da görebildiğim kadarıyla on altı on yedi ülke imzalamış. Neden bu kadar az ülke imzalamış? Siz ifade ettiniz bazı ülkelerin çekinceleri var. Bir de nedir bu çekinceler, neden çekince koyarak imzaladılar?

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Toptan soruları mı alalım, yoksa her birine tek tek cevap mı vereyim?

BAŞKAN – Belki daha iyi olur Sayın Bakanım toptan alırsak. Belki arada bir cevap verebilirsiniz, yani çok birikirse.

Sayın Korutürk, buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana teşekkür ediyorum hem toplantıya katıldığı için -bu konuya verdiği önemi göstermek üzere- hem de bu konuyu önemle takip ettiği için. Bundan dolayı kendisini kutluyorum. Bu gerçekten son derece önemli bir konu ve Sayın Oğan'ın da söylemiş olduğu gibi bu konunun bu şekilde bir anlaşmaya getirilmesinden daha da önemlisi bunun uygulamaya geçmesi. Uygulamaya geçmesi dediğimiz zaman, bunun iç hukuka intikal ettirilmesi için Hükümetimiz ne düşünüyor, o konuda bilgi rica ediyorum Sayın Bakandan.

Kadına karşı şiddet maalesef yüzde 1.400 artmış durumda gözüküyor istatistiklere göre. Burada kadına karşı şiddetin önlenmesi kadar, kadına karşı şiddetin mazur görülmesini de engelleyecek birtakım tedbirler almamız lazım. Kadına karşı şiddetin mazur görülmesi derken, kadına karşı şiddetin bazı mahkeme kararlarında hafifletici sebepten dolayı bunun cezasının hafifletildiğini de görüyoruz, bunlara engel olunması için mutlaka bir şey yapılması lazım. Kadına karşı şiddetin yanında kadın erkek eşitliğini de güçlendirecek, kadın erkek eşitliğini de Anayasa'nın da öngördüğü gibi ön plana çıkaracak bazı hukuki düzenlemeler yapılması lazım. Bütün bu konularda Hükümetimizin öne bakan planı nedir? Bunu söylerken Sayın Başbakanım, "Ben kadın erkek eşitliğine inanmıyorum" şeklinde bir sözünü de hatırlıyorum. Bunu aşmamız lazım, kadın erkek eşitliği bugün modern Türkiye'nin mutlaka gerçekleştirmesi, hayata geçirmesi gereken bir konudur. Bütün bu konularda Sayın Bakandan bilgi rica ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Saî, buyurun.

RIFAT SAÎT (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Sayın Bakanıma teşekkür ediyorum hem burada bizlere gelerek konuya verdiği önemden dolayı hem de çalışmalarındaki büyük gayret ve önemli çalışmaları ve bu konudaki etkin çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Benim burada merak ettiğim konu şu: Evet, gerçekten çok önemli kararlar alınıyor, kanunlar yapılıyor, ama bir taraftan basından da izlediğimiz kadarıyla bu töre cinayetleri devam ediyor, kadına şiddet devam ediyor. Uygulamalarda mı bir problem var? Yani kanunların uygulamasında mı bir sıkıntı var? Biraz daha uygulayıcılar, özellikle polis ve jandarmanın biraz daha dikkatinin çekilmesi mi bu konuda, gerekiyor. Bu birinci konu.

İkinci konu, yine emniyet mensuplarından -boşanıp da şiddete, bazılarını kastediyorum, hepsini kastetmiyorum- olan kişilerin boşandıkları eşlerinden farklı yerlere tayinlerinin yapılması bu öneri olarak da, bir fikirdir. Bir de, Sayın Milletvekilimizin Sayın Başbakanımızın eşitlikle ilgili şeyine, ben eşitlik ve adaletin çok farklı şeyler olduğunu düşünüyorum. Kadınla erkeğin adalet çerçevesinde dikkate alınmasının önemli olduğunu vurguluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Söz vermeden önce Sayın Gür aramıza ilk defa katılıyor. Kendisine Komisyonumuz adına hoş geldiniz diyorum.

Buyurunuz.

NAZMÎ GÜR (Van) - Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanımıza da sunumlarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Öncelikle şunu belirtmekte fayda var: Bir uluslararası sözleşmenin Hükümet tarafından çekincesiz kabulü son derece sevindirici ve ülkemiz açısından da insan hakları açısından atılmış önemli bir adım. Hem kadın hakları hem de insan hakları açısından bu önemli sözleşmenin bir an önce Parlamenta'ya inmesi ve kanunlaşması bizim de kuşkusuz isteğimiz ve dileğimizdir. Barış ve Demokrasi Partisi olarak biz bu sözleşmenin bir an önce Parlamentodan geçmesi için her türlü desteği sağlayacağımızı belirtmek isterim. Ancak kadına dönük şiddetin erkek egemen anlayıştan kaynaklandığını, neredeyse biz hani erkek milletiz ya da asker milletiz anlayışı konusunda Bakanlığımızın bir çalışması var mı? Çünkü bu erkek egemen anlayışın toplumdan çıkarılması gerekir. Koruyucu ve önleyici tedbirlerin, birtakım polisiye tedbirlerin kadına dönük şiddeti önleyemeyeceği aşîkârdır. Bu açıdan, öncelikle bu erkek egemen zihniyetin toplumumuz üzerinden kaldırılması konusunda ne tür çalışmalar yapmayı planlıyorsunuz?

Üçüncü soru olarak da soracağım: Özellikle bu sözleşmenin içeriğinin ilkokullardan başlayarak, çünkü artık kadına dönük şiddetin önlenmesi sadece polisiye tedbirler ya da koruyucu, önleyici birtakım tedbirlerin alınması değil ve fakat eğitimle de mümkün olduğunu düşünüyoruz. İlkokul müfredatlarına koymayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Alaboyun, buyurun.

ALİ RIZA ALABOYUN (Aksaray) – Sayın Bakanım, Komisyonumuza hoş geldiniz. Sunumunuz için de teşekkür ediyoruz.

Ben spesifik bir konu için soru soracağım. Özellikle geçen hafta İzmir’de bir olay oldu. Eşi veya birlikte olduğu, tam bilemiyorum statüsünü şu an, bir bayanın başı bir tarafta, kolu bir tarafta, parçalı canavarca hisle öldürerek katleden bir insan mahkeme tarafından iyi hâl nedeniyle cezası indirime tabi tutuldu. Şimdi, belki hukuk sistemimizde iyi hâl nedeniyle bir indirim var ama, buradaki öldürülen tarafın ailesine karşı bizim adalet mekanizmamızda bir zafiyet olduğu ortaya çıkıyor. Bununla ilgili bu tür şeylerde bir değişiklik, bir düzenleme düşünülüyor mu bunu gündeme getirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Ben de Sayın Bakana teşekkür ediyorum, Hükümeti, bu sözleşmeyi çekincesiz kabul ettiği için de ayrıca kutlamak gerekiyor. Sözleşme önemli bir adım ancak yeterli bir adım değil. Çünkü Türkiye’de her alanda karşılaştığımız en büyük sorun, Anayasamızdan başlayarak, yasalardan başlayarak, mevzuattan başlayarak kâğıt üzerinde resimlenen, tasvir edilen durumla realite ve uygulamaları arasındaki boşluk ve uçurum kadına şiddet de bu konulardaki maalesef en büyük sorunumuz. Bunun nedeni de, mevzuat eksikliğinden, sözleşme eksikliğinden değil, bunun nedeni bir zihniyet meselesi. Çünkü kadın erkek eşitliği, biraz önce Sayın Milletvekilimizin de ifade ettiği gibi, kayıtlı şekilde algılanır, sınırlamalar getirilirse kadın erkek eşitliğine, kadına yönelik şiddetin önünün alınması bence mümkün olmayacaktır. O bakımdan, Sayın Gür’ün de ifade ettiği gibi, bu sözleşmenin içeriğine, özüne ilişkin ve daha geniş bir çerçevede kadına saygının, kadına eşitliğin tüm eğitim sistemi içinde bir öğretim eğitim konusu yapılması sağlanmadıkça, bu gidişle bu sözleşmeye rağmen kadına şiddetin önünü alabileceğimizi ben şahsen düşünmüyorum.

Tek bir sorum var: Bu sözleşme hükümleri çerçevesinde inceleme imkânı bulamadım ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitme hakkı var mı yok mu kadınlar bakımından, onu sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bal, buyurun.

İDRİS BAL (Kütahya) – Teşekkür ederim.

Değerli Bakanım, toplantımıza katılmanız bizi mutlu etmiştir, teşekkür ediyorum.

Önemli bir tespit yapıldığını düşünüyorum ben. Yani şiddet bir neticedir, öyleyse nasıl bu şiddetin kullanıldığından, nasıl bu yaralamanın, öldürmenin yapıldığından ziyade, o noktaya gelme sürecinin önemli olduğunu düşünüyorum ve aslında ihtiyacımız olanın toplumsal bir duyarlılık oluşturmak gerektiğini düşünüyorum. Bu toplumsal duyarlılığı ise aslında okul, cami, kışla, medya, sinema, tiyatro, STK’lar, yani tabiri caizse resmin tamamını görmemiz gerekiyor ve bu neticeye sizin başta yaptığınız tespit çerçevesinde bu şiddete getiren genel yapıya yönelik genel tedbirler almak lazım diye düşünüyorum. Bu çerçevede ben şahsen eğitim sistemimizin temel amacının medeni insan yetiştirmek olması gerektiğini düşünüyorum. Yani bir şeyleri ezberlettirmek değil, her şeyden önce insani ilişkilerde, kadınla, erkekle, amirle, memurla ilişkilerinde, bir yere girerken, çıkarken medeni bir şekilde nasıl davranabiliyor? Şiddet yerine, medeni olarak derdini nasıl anlatabiliyor, şikâyetlerini, arzularını nasıl ortaya koyabiliyor, bu bağlamda eğitim sistemimize büyük roller düşüğünü düşünüyorum. Bu çerçevede ele alınırsa daha başarılı olunacağını düşünüyorum. Bu çerçevedeki çalışmalar hakkında da bizi özet olarak bilgilendirirseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, epey soru ve görüş birikti, müsaade ederseniz sizi dinleyelim, sonra tekrar söz almak isteyen milletvekillerimiz var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; çok doğru bir şekilde bunun bir hap gibi bugünden, akşamdan sabaha düzeltilemeyeceği aşikâr. Ama hukuki altyapı ve çatı da bir o kadar önemli olduğu da aşikâr. Bize özellikle uygulamalarla ilgili “Burada ne yapılıyor?” şeklinde çok haklı bir soru var, ben bunu genel olarak sorulduğu için önce bir açmak istiyorum.

Biz burada Töre Namus Cinayeti Araştırma Komisyonu Başkanlığı da yaptığım için ve sahada da çalıştığım için, sığınma evindeki kadınlarla, cezaevindeki erkeklerle, Güneydoğu’daki aşiret reisleriyle, kanaat önderleriyle bir araya gelip, yani büyük fotoğrafı görmeye çalıştığımız zaman gördüğümüz bir şey var. Mesela, gelen sorunun bir tanesinde yurt dışı boyutunda da bunların olduğunu görüyoruz diyor. Çünkü burada bir değişim olduğu zaman şiddetteki bir faktörün arttığını görüyoruz. Yani geleneksel aile yapısından modern aile yapısına geçişte, tarımdan sanayiye geçişte, bir geçiş varsa, bir hareket varsa ve ailenin sorun çözme kapasitesi yetmiyorsa bu şiddeti artıran bir faktör olarak karşımıza çıkıyor. Biz bunu hem sahada görüyoruz hem teorik olarak bu işin uzmanlarıyla konuştuğumuz zaman bunun bir risk faktörü oluşturduğunu biliyoruz. O yüzden, bizim bunu iki

bacakta götürmemiz gerekiyor Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım. Birincisi, kadının birey olarak güçlenmesi. Birey olarak toplumun içerisinde güçlü olması. Bunun da en önemli kısmı eğitim. Eğitim, olmazsa olmazımız. Biz Türk toplumu olarak bir şeyi başardık, ilk kez temel eğitimde birçok kampanya ile ve birçok hem Parlamento içi hem Parlamento dışı, Hükümetin yaptığı ve sivil toplumun da ciddi desteklediği kampanyalarla bugün temel eğitimde 98-98,5 yani kız çocukların temel eğitiminde erkeklerle fırsat eşitliğini yakaladık. Bu önemli, ama yeterli değil. Beraberimde bugün erken yaşta evliliklere de baktığınız zaman, çocuk gelinlere de baktığınız zaman, buradaki yüzde 98'lik kısmın ortaöğretimde yüzde 68'lere düştüğünü görüyorsunuz. Bizim 98 ve 68 arasındaki farkı o yaş grubundaki kız çocukların temel eğitimle beraber aynı oranı yakalayacak şekilde bu kampanyalara devam etmemiz gerektiğini, bunun için de politika üretmemiz gerektiğini gördük ve o yüzden yoksulluk eğitimin önünde engel olmamalı anlayışının 9. sınıflarda, mesela Doğu ve Güneydoğu'ya giden, olayı bilen arkadaşlarım çok daha iyi bilirler, coğrafi şartlardan dolayı taşımanın çok büyük bir sorun olduğu ve ailenin eğitime taşıma için gerekli mali destek veremediğini görünce biz geçen yıl 9'uncu sınıfları da taşımayı Sosyal Yardımlaşma Vakfından verecek şekilde bir pozitif ayrımcılık yaptık. Bu önemli bir başlangıçtı. Şimdi hem amacımız bu yüzde 68'leri hızlı bir şekilde yukarıya çıkarmak. Bu hedef kitlemiz orası.

İkincisi, eğitimle beraber bir şey daha önemli, her şehirde bir üniversite açılması, özellikle şehir dışında kızlarını göndermeyen gelenek-göreneklerden ve ataerkil bakışından, bir erkek bakışından dolayı şehrin içinde olsa okutacağım anlayışının elindeki malzeme de alınmıştır bugün, her şehirde bir üniversite olduğu zaman bu kız çocuklarının üniversiteyi okuma oranını artıracak bir argüman olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Üçüncüsü de, eğitimle beraber ekonomik olarak birey olarak kız çocuklarının güçlendirilmesi gerekiyor. İstihdamda Lizbon kriterlerini hızlı bir şekilde yakalamamız gerekiyor. Özellikle 2008'de çıkan dünyada büyük bir kriz olmasına rağmen, dünyadaki işsizlik oranları hızla artmasına rağmen, 2008'de bu Parlamento bir yasa çıkardı ve dedi ki: "Kadın ve genç çalıştıracaksanız beş yıl kademeli işveren payını devlet öder." Önemli pozitif ayrımcılık da ilk kez, ben şeytanın bacağını kırdık diyorum halk tabiriyle, yüzde 30'u yakaladık. Bu önemli, hep 20'lerde dolaşıyorduk. Yüzde 30,3 istihdamda kadın oranını yakaladık. Bunu hızlı bir şekilde yüzde 50'lere de çekmek için bizim ekonomik olarak kadını güçlendirecek, girişimciliğini artıracak mekanizmaları üretmemiz ve bunu daha güçlü hale dönüştürmemiz gerekiyor. Burada da arkadaşlarımızdan gelecek her türlü teklife de, beraber iş birliğine de hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

İkinci bacak Başkanım, o ataerkil bakışı dediğimiz erkeklerin zihinsel dönüşümünü başarmamız lazım. Kadın meselesini yalnızca kadınlarla konuştuğunuz zaman bu işi çözemezsiniz, toplumun meselesi yapmamız erkeklerin gündemine almamız gerekiyor. O yüzden, biz Genelkurmayla yaptığımız yetişmiş erkeklere nerede ulaşacağız? Toplumsal cinsiyet eğitimi, kadının insan hakları eğitimini önemsedik ve Genelkurmayla önemli bir çalışma başlamıştı, daha güçlenerek devam etmesini istedik. Diyanet İşleri Başkanlığımızla önemli bir protokol imzaladık. Özellikle hutbelerde kadına yönelik şiddetle ilgili Diyanet İşleri Başkanlığımızın çok açık söylediği bir şey var: "Şiddetle mücadele bizim de mücadelemizdir, hiç kimse İslam dinini ve Diyanet İşleri Başkanlığını referans gösteremez." dedi, çok net bir şekilde. Burada birileri eğer bunun üzerinden bir şey yapmaya çalışıyorsa...

Şimdi biz bu hafta; cuma günü 25 Kasım Dünya Şiddetle Mücadele Günü erkeklerin bu kampanyanın içinde olmasıyla ilgili hem Fırsat Eşitliği Komisyonu hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı "Biz de Varız" diye bir bildiri hazırladık. Erkeklerin kampanyanın içinde olmasını ve kendi hemcinslerine "Erkeksen vurma" Bu erkeklik değil, biz erkekliğin kitabını yeniden yazacağız Değerli Başkanım burada. Burada önemli bir erkeklerin...

BAŞKAN – Dikkatle izliyoruz Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Yani erkeklerin gündemine almamız gerektiğine hakikaten inanarak yapıyoruz ve bu kampanyalar özellikle bu hafta sonu maçlarda Futbol Federasyonu ile bir çalışma başlattık, dövizleri açıyoruz. Bunun bir insan hakları ihlali olduğunu, çünkü erkek-futbol ilişkisini hepimiz kabul ediyoruz. Bunun üzerinden de bir zihinsel dönüşüm başarmamız gerekiyor. Şimdi tabii, uygulamalarda 45 bin polis eğitildi, 65 bin sağlık elemanı eğitildi, aile mahkemesi hâkimleri eğitildi. Çünkü akademik olarak bakıyorsun profesör olmuş, hâkim olmuş ama toplumsal cinsiyet dediğimiz kadına bakışı değiştiremediği bireyler görüyoruz, özellikle karar verme mekanizmasında. Karar verirken o bakışın hâlâ durduğunu görüyoruz. Bu çok daha can acıtıcı ve toplumun vicdanını rahatsız eden bir şey. Bunun için de biz bu eğitimlerin devam etmesini, ama Değerli Milletvekilimin söylediği temel eğitime alınması için de bugün özellikle okul öncesinde, temel eğitimde fotoğrafların değiştiği, yani kadın ve erkeğin eşit bir şekilde insan hakkı olarak eşit olduğu temel eğitimde verilmesi gerekiyor. Bunun için de biz Millî Eğitim Bakanlığında Talim Terbiye Kurulunda bir komisyon oluştu. Burada bütün kitapların gözden geçirildiği ve bu kitapların kadın-erkek eşitliğinde yanlış anlamaların, çocukların temelde yetiştirilirken yanlış anlamaları

önleyecek tedbirlerin alınmasıyla ilgili bir çalışma devam ediyor. Oldu da eğer farklı önerileri olan arkadaşlarımız varsa onu da konuşabiliriz.

Milletvekilimizin "Yüzde 1.400 artmıştır" sözüne açıklık getirmek istiyorum. Kayıt dışı olan şey kayıt içine alınmıştır. Yüzde 1.400 artışın nedeni odur, çünkü aile içi şiddet toplumsal bir sorun olarak görülüyordu ve kurumlar bunu kayıt içine almıyordu. Darp olarak gözüyordu, işte şiddetli geçimsizlik olarak alınıyordu. Aile içi şiddet 2008'den sonra kurumlar bunu bir sorun olarak görüp formlarla da Adalet Bakanlığı'nda, İçişleri Bakanlığı'nda, Sağlık Bakanlığı'nda acile gelen birinin, şiddet görmüş birinin formunun alınması, kayıt içine alınması, ondan sonra yüzde 1.400 artmış. Daha öncesi yoktu, kayıt dışı idi, kayıt içine alındı böyle garip bir yüzde ortaya çıktı ama şu önemli: Bundan sonraki değişim, yani içeriye alındıktan sonra yıllara bağlı olarak değişim gerçek yüzde odur. 2008, 2009, 2010, 2011; biz Emniyet Genel Müdürlüğünden, İçişleri Bakanlığı'ndan da şeyi istedik, kayıt içine alındıktan sonraki yıllara bağlı değişim nedir, buradaki kadın ve erkek cinsiyet bazlı şiddetten mağdur olanların cinsiyet bazlı oranı nedir? Şimdi onlar Emniyet Genel Müdürlüğümüzde çalışıyor. Geldiği zaman sizlerle de, kamuoyuyla da paylaşacağımızı söylüyorum.

Şimdi, Dışişleriyle ilgili, özellikle çekince koyan ülkelerle ilgili Dışişleri Bakanlığımızdan gelen, müsaade ederseniz, arkadaşımıza söz vermek istiyorum. Bir de AİHM ile ilgili süreci de o iki soruyu da değerli arkadaşımız cevaplarsa... Müsaade ederseniz Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yenel.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkür ederim.

Esasında bu Mayıs ayında imzalandıktan sonra altı aylık kısa bir süre içinde şu ana kadar 17 ülke imza koydu. Sadece Almanya bir çekince koydu, o da ikametle ilgili bir çekince. Şu ana kadar hiçbir ülke henüz onaylamadı. Yürürlüğe girebilmesi için on ülkenin onayı gerekiyor. İlk onaylayan ülke olursak bu alanda da bir ilke imza atmış oluruz.

AİHM'e gitme konusunda ise, zaten her alanda AİHM'ye gidilebilir. Buna ilişkin ayrı bir madde sözleşme de yoktur.

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Almanya'nın ikametgâhla ilgili, biraz daha açabilir misiniz onu?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; iyi günler.

Bu madde özellikle eş ikametlerinde sorun çıkabilen durumları kapsıyor. Sözleşmede özellikle böyle bir madde vardı, bu maddede diyordu ki: Eğer eşlerin ikametine ilişkin sorunlar çıkabilecekse bunların halledilmesi söyleniyordu. Bildiğiniz gibi, Almanya'nın bu konuda işte yabancı evlilikler yahut da mesela bir Türk ile evlenen bir Alman'ın ikametini düzeltmesi yahut da bu ikametten doğan sorunların bu çerçevede düzeltilmesi isteniyordu. Bu maddeye Almanya'nın koyduğu bir çekince var efendim, yani bunu uygulamayı kabul etmiyor. Bundan ibaret.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Son bir şey Başkanım, Başbakanımızın "Eşitliğe inanmıyorum" ile ilgili Değerli Milletvekilimizin bir sorusu vardı. O toplantıda ben de vardım, yaklaşık 70 küsur STK'nın olduğu, kadın STK'larının olduğu toplantı Sayın Başbakanımızın konuşmasının başına ve sonuna baktığınız zaman, biyolojik eşitliğe inanmıyorum dediği ve fırsat eşitliği de, insan hakları konusunda, adalet konusunda, kadın haklarının en az erkek hakkı kadar kuvvetli olması gerektiğini çok net bir şekilde ifade etmiştir. Söylemiş olduğu şey, hak temelli bir eşitsizlik değil, biyolojik olarak olan eşitsizliği çok net bir şekilde söylemiştir. Ki, zaten biz bugünkü, çünkü hükümet değiliz, son on yılda kadın haklarıyla ilgili hem bu Parlamento hem bu Hükümet hem uygulamalarda da neler yaptığı ortadadır. Eşitliğe inanmayan bir liderin, bir Hükümetin bunların hiçbirinin altında imzasının olmayacağını düşünüyorum. O konuda da Değerli Milletvekilimi aydınlatmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bitirmiş miydiniz acaba?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Ben genelleme yaparak, tek tek değil işin temelini anlatmaya çalıştım.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz Sinan Bey'e söz vereyim, sonra misafir milletvekillerimize söz vereceğim.

SİNAN OĞAN (İğdır) - Sayın Bakanım, bir soru vardı, zannediyorum Elke ismi veya soyismi, başına da yansıdı. Bir Avrupa ülkesinde şiddet gördüğü için kendisi ve çocuklarıyla beraber intihar eden. Onunla ilgili bir takip yapabiliyor muyuz? Yani kadına şiddet sadece Türkiye'de olmuyor, Türk kadınlarının Avrupa'da yapmış olduğu evliliklerde görmüş olduğu şiddet de var. Onu da...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Bugün sabah ablasıyla görüştüm Değerli Milletvekilim. Kadının çocuklarını babaya vermemek için bu intiharı yaptığını ve ondan dolayı baba şu anda çocukları istiyor ve çifte vatandaş olduğu için babanın böyle bir velayet hakkı da gözüküyor. Ben sabahleyin Adalet Bakanımızla görüştüm, bizim uluslararası hukuka ve iç hukuka göre ailenin bu talebini gerçekleştirmek için yapmamız gereken ne varsa şu an Adalet Bakanlığı ve yetkilileri çalışıyorlar. Onu da sizinle paylaşıyoruz.

SİNAN OĞAN (İğdır) - Çok teşekkür ederim.

Bildiğiniz gibi, basına da yansıdı, yani çocuklara taciz dâhil, aile içi şiddetin en yoğun yaşandığı bir vakıyyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Zaten orada da çocuğa karşı cinsel istismar ve taciz olduğu ispatlanmış. Dolayısıyla o raporlar olduğu için şu anda bizim Adalet Bakanlığımızdaki görevliler çocukların babaya verilmemesiyle ilgili gerekli hukuki altyapıyı ve çalışmayı yapıyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Kara.

HASAN KARAL (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Yaptığınız çalışmaları, bu konuda gerçekten takdirle karşılıyoruz, kamuoyu da takdirle karşılıyor, sizlere çok teşekkür ediyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı nezdinde yapılan çalışmaları ben şahsen çok önemsiyorum. Bu konunun tabii son derece eğitimle bağlantılı olduğu bir aşikâr. Halka dönük olarak eğitimin, özellikle cuma günleri milyonlarca insanın toplandığı o camilerde bu konuda bir defaya mahsus olmak üzere değil, sürekli olarak bu konunun altının çizilmesini çok önemsiyorum. Millî Eğitim müfredatında da bu konunun ele alınması gerçekten çok isabetli olur diye düşünüyorum. Ancak benim önerim şu: Özellikle bu kadın sığınma evlerinin statüsü konusunda bizleri biraz daha aydınlatırsanız çok memnun olacağım.

Bir de bir önerim var: Tabii ki bir kadının sığınma evine gidip müracaat etmesi kolay bir iş değildir. Bu belki de onun son müracaatıdır. Bu müracaat sonrasında kadın sığınma evlerinde kadınlarımızın misafir edilmelerinin acaba bir sınırı var mıdır? Kaç gün burada azami kalabiliyorlar?

Bir de, kadın sığınma evine müracaat eden bayanlarımız hakkında kendi müracaatı olmaksızın hukuki takibatın başlatılması daha uygun olmaz mı? Çünkü her ne kadar eşinden sıkıntı gördüğü için bu sığınma evine başvuruyorsa bile, kendisi bizzat, işte savcılığa suç duyurusunda bulunmaktan çekinebiliyor kadınlarımız. Devlet bu işi kendisi bizzat üstlenip buraya sığınan kadınlarımız hakkındaki hukuki takibati kendi müracaatı olmaksızın başlatabilir mi? Bu konuda düşüncelerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hanımefendilerin tepkisine neden olmamak için söz veriyorum ama, çok kısa Sayın Ediboğlu.

MEHMET ALİ EDİBOĞLU (Hatay) – Sayın Bakana hoş geldiniz diyorum öncelikle.

Çok kısa iki tane sorum olacak. İktidar olarak siz, muhalefet olarak biz, basın, herkes kadına pozitif ayrımcılığı destekliyor. Ancak, Sayın Bakandan 2 tane sorunun cevabını istiyorum.

Son yıllarda hızla kamuda çalışan bayan oranında bir azalma var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

İkincisi, 12 Eylül 2010 Referandumu'ndan önce yüksek yargıdaki yargıç oranı yüzde 45 iken 12 Eylül 2010 tarihinden sonra yüksek yargıya yapılan atamalarda kadın oranının sadece yüzde 3 olduğunu görüyoruz. Bu konuda bilginiz var mı? Bu konuya müdahale etmeyi düşünüyor musunuz?

Buyurun Hanımefendi.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanı, hoş geldiniz.

Değerli milletvekilleri, ben Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Milletvekiliyim.

Gerçekten, bu anlaşmada Türkiye'nin de ilk sıralarda olması bu anlaşmaya imza için son derece önemli ve değerli durum. Ancak ben biraz kadına şiddet konusunun -konuşmaları şimdiye kadar dinledim- ve algının biraz daha genişlemesi gerektiğini düşünüyorum. Sadece darp ve erkeklerin uyguladığı bu tür bir şiddet olarak algı oluşt.

Ben bu metni değerlendirdiğim zaman üç cümle üzerinde durmak istiyorum. Bu metnin gerekçe kısmında "Devlet kurumlarının ve görevlilerinin kadına karşı şiddet uygulanmamasını sağlaması." diye bir tanım var. Giriş bölümüne baktığımız zaman da "Çocukların aile içindeki şiddete tanık olmak dâhil, aile içi şiddet mağduru olduklarını kabul ederek..." diye devam ediyor. Üçüncü maddede "Keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma." tanımı var.

Şimdi tabii Loğoğlu'nun da söylediği gibi imzalanan metinler kâğıt üstünde kalmamalı ve bunların da arkasında durmamız gerekiyor. Biz bu metni Mayıs ayında imzalamışız ama bahsetmek istiyorum İzmir Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına dün bir baskın söz konusu ve kadın yöneticilerimiz sabahın altısında ne olduğunu anlamadan, ailenin içinden çocuklarının gözü önünde alınıp götürüldüler. Çocuklar tabii -Erkekleri de söylememiz lazım ki şiddete maruz kalmış oluyorlar- ne olduklarını anlamadan annelerinin arkalarından bakıp kaldılar. Şimdi bu bir şiddet değil midir? Bu durumda biz neler yapacağız veya sizler neler yapacaksınız? Böyle durumlara engel olunabilecek mi? Bu aynı zamanda insan haklarına da aykırı bir durum olmaktadır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim?

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Ayrıca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının hazırladığı bir kanun tasarısı var biliyorsunuz. Bu Avrupa ile ilgili sözleşme de orada geçecek mi? Onu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AYŞE GÜLSÜN BİLGEHAN (Ankara) – Sayın Başkan, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Eşitlik Komisyonu eski başkanı ve şu andaki üyesiyim değerli arkadaşım ile birlikte, belki başka arkadaşlarım da var. Belki bu konumdan dolayı da bu sözleşmenin ne kadar önemli olduğunu biliyorum. Özellikle Türkiye'nin Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesini onaylayan ilk ülke olacak olmasını umuyorum, buradaki sonuç ve ondan sonra tabii Genel Kurulun onayıyla birlikte. Buna belki en çok sevinecek olan da benim çünkü ne yazık ki Avrupa Konseyinde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde kadına yönelik şiddetle ilgili en fazla suçlanan ve hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde mahkûm edilen tek ülkeyiz. Bu kısır döngüyü aşmalıyız. O bakımdan öncelikle Sayın Bakan Fatma Şahin'i ve bu konuda gerçekten irade gösteren, cesur adımlar atan bütün yetkilileri ve bütün bakanları kutluyorum. Burada hakikaten çok olumlu olmak gerekir. Ben o komisyonun üyesi olduğum için biliyorum ki başka Avrupa ülkeleri ki kırk yedi Avrupa ülkesi var, Avrupa'daki üye ülkeler bile bu konuda bu kadar cesur olmayacaklardır. Bunu çok olumlu ve iyi bir adım olarak görüyorum.

Bu sözleşmenin en önemli farkı, tabii ki kadınlarla ilgili, şiddetle ilgili birçok soru sorduk. Sayın Bakan onlara cevap verecektir ama ben bu sözleşmenin önemini vurgulamak için şunu söylemek istiyorum: Bu sözleşme en geniş kapsamlı uluslararası sözleşmedir, kadına yönelik şiddetle ilgili olarak ve önemi de şurada: Kırk yedi Avrupa ülkesi için devlete sorumluluk ve yükümlülük veriyor yani "Kadına yönelik şiddetten sorumlu olan devlettir." diyor, açıkça bunu yazıyor ve devletin de birtakım yükümlülükleri var. Örneğin tazminat ödemesi gerekiyor, örneğin mağdurlara destek olması gerekiyor ve hakikaten Sayın Bakan da bahsetti, dört önemli adımı var. Bunlar, önleme, koruma, kavuşturma ve destek. Bu dört adım çok önemli.

Şimdi uygulama nasıl olur? Onu bilemiyorum. Zaten Dışişleri Bakanlığı temsilcisi Sayın Büyükelçimiz de belirtti. Her ülkenin onayı gerekiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

AYŞE GÜLSÜN BİLGEHAN (Ankara) – Ama şu anda o durumda değiliz ama Türkiye'nin tutumu çok önemli.

Benim tek bir sorum var: Acaba çeviri doğru mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, öncelikle bulunduğu makamın gereğini yerine getirme yolunda çalışmalarından dolayı Sayın Bakanımızı tebrik ediyorum ve çalışmalarının devamını diliyorum.

Şiddetten koruyucu, önleyici tedbirlerden bahsettiniz. Koruyamadığımız da, önleyemediğimiz de neler yapılacağından, aykırı davranışları gözetim altına alma, işte cezalandırma ve tedavi zorunluluğundan bahsettiniz. Bu çabalar, bu sözleşme ve yasalar gerçekten bizler için çok umut verici ve çok önemsendiğimi de belirtmek istiyorum. Ama, bunun uygulanabilir olması ve uygulamamız da daha önemli diye düşünüyorum ve sizler de biraz önce belirttiğiniz gibi her konuşmanızda da ifade ediyorsunuz ve bende bunu çok önemsiyorum, toplumsal ve zihinsel dönüşüm bizler için çok daha önemli.

Biz, "Kadın erkek eşit değildir, bu doğanın tabiatına aykırıdır." diyen "Dekolte giyene tecavüz sürpriz olmaz." diyen, erkek egemen zihniyetinin dönüşümü ve değişimi konusunda da sizlerden aynı kararlılıkla, aynı çalışma temposuyla üzerine gitmenizi rica ediyorum. Çünkü bu zihniyetle biz kadınlar toplumsal alanda, siyasal alanda, yaşamda, sokakta hak ettiğimiz yeri alamıyoruz diye düşünüyorum. Ama bu sözleşmeyi de çok önemsendiğimi ve yapılacak her olumlu adımda Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Cumhuriyet Halk Partili kadınlar olarak yanınızda olduğumuzu da belirtmek isterim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Bakan, ben de size tüm çalışmalarınızla katkılarınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum. Şimdi, Sayın Bakan, biz bunları sizinle birkaç kez görüştük biliyorsunuz. Ben birkaç konuyu sadece hatırlatmak istiyorum ve görüşlerinizi de öğrenmek istiyorum.

“On ülke onaylarsa sözleşme yürürlüğe girecek ya da uygulamaya konulabilecek.” dendi. Bu konuda mutlaka tarafınızdan çaba sarf edilecektir yani ilk onaylayan ülke onuru bizde olacak. Bundan çok mutluluk duyuyoruz ama diğer ülkelerin de onaylaması ve yürürlüğe girmesi için bu Avrupa Konseyi çerçevesinde bu konuda biraz daha özel bir çaba sarf edelim diye öneriyorum.

Aynı zamanda şimdi bu sözleşmenin teknik yönünü ve ne zamana kadar buradan çıkabilir onu bilemiyorum ama 25 Kasım yani çok önemli bir gün. Biz de uluslararası anlaşmalar geldiğinde Genel Kurulda görüyoruz, sürekli takılıyor, işte birinci maddesi, ikinci maddesi vesair gibi. Bunun tüm grup başkan vekillerinin önerisiyle yani oy birliğiyle geçmesi konusunda Meclis Başkanlığı bir çaba sarf ederse yani çok seri bir şekilde geçerse bundan da çok mutluluk duyacağız. O konuda da çaba sarf edilmesini istiyorum.

Onun dışında Van depremi sırasında Van cezaevindeki kadın mahkûmların tacize uğradıkları, tecavüze uğradıkları gibi bazı haberler çıktı kamuoyunda ve gazetelerde. Bu konuda herhangi bir girişimde bulundunuz mu?

Bir de şimdi sözleşmeyle beraber 4370 sayılı Yasa’da da değişiklik çalışmaları yapılıyor. Bu çalışmalar sırasında da, bu yasanın yine görüşülmesi sırasında da biz bunları hatırlatacağız ama şimdi kadınların koruma altına alınması, şiddetin devam ettiği sürece de gizliliğe kadar varan koruma altına alınmaları çok önemli şeyler. Ancak bir de koruma altına alınan ve gizlilik kararı ile koruma altına alınan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bağlar mısınız?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) - ...bu kadınlarla ilgili önemli olan kendi ayakları üzerinde durmalarını sağlamaktır, iş güvencesidir. Biraz önce söylediğiniz kadın ve gençlerle ilgili istihdamın sağlanması için SGK primlerinde indirimler yapıldı ama şimdi sığınma evlerinde kadınların sürekli burada kalabilecekleri ya da sürekli korunmaya muhtaç kadınların mutlaka iş güvencesinin sağlanması lazım. Aksi takdirde o korumaların hiçbir önemi kalmayacak. Bir yıl sonra da olsa o şiddete, aile içi şiddete maruz kalmaya devam edilecektir. Bunun da o tasarıda yeniden gündeme getirilmesini ben çok önemsiyorum.

Çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bende buradaki herkes gibi Sayın Bakanın Türkiye’nin çok ciddi kanayan bir yarası olan bu sorununa büyük bir kararlılıkla, enerjiyle eğilmiş olmasını gerçekten kutluyorum. Çok önemli buluyorum. Bu yasanın yani Avrupa Birliği Komisyonu önerisinin de Türkiye tarafından onaylanması tabii ki çok önemli.

Şimdi şöyle birkaç sorundan bahsetmek istiyorum: Bir tanesi bunu size daha sonra sunacağım ama Türkiye’de pek çok uluslararası anlaşma var, bunları Türkiye zamanında imzalamış veya yakın zamanlarda imzalamış ama bu anlaşmaların, uluslararası anlaşmaların içeriğiyle bizim kendi mevzuatımız uyumlu değil çok zaman. Ve de bir türlü düzeltilemiyor. Neden düzeltilemiyor, o da ayrı bir sorun herhalde ama. Burada da böyle bir sorun olmaması için özellikle sizin önderliğinizde bu çıkacak olan, Kadına Karşı Şiddeti Önleme Yasası’nda uyum sağlanmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. O konuda benim de önerilerim var. Danışman Erhan arkadaşım da burada, üzerinde birlikte çalıştık. Yani, Konseyin taslağında olan ama bizim taslakta olmayan birtakım maddeler veya öneriler var. Onların bir araya getirilmesi lazım. Söylemek istediğim şeylerden biri bu. Onu size daha sonra vereceğim zaten.

İkincisi: Bu meselenin sadece yasalarla halledilmediği, bunun uygulamasının önemli olduğuna tamamen katılıyorum. Sayın İdris Bal çok güzel anlattı, neler yapılabilir ve sadece eğitim sisteminde değil ama medyada, Ordu’da, işte başka kurumlarda hakikaten insanların bilincinin değişmesi lazım ve buna medyadaki ırkçı söylemlerin de eklenmesi lazım. Böyle bir öneri getirildi geçen gün ama reddedildi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hemen toparlıyorum.

Yani topyekûn bir seferberlik lazım. Ben bunu yıllardır söylüyorum. Belki bunun için de bir kadın yılı ilan etmek lazım. Oda çok uzun süredir söylediğim bir şey. Bu bizim komisyonda kabul edildi.

Kadın bakanlığını muhakkak kurulması lazım çünkü kadının birey olarak görülmesi lazım diye düşünüyorum. Belki bu bugün olmaz ama önümüzdeki süreç içinde bunu...

Bir de son bir şey söyleyeceğim, bu fiziksel eşitsizlik meselesiyle ilgili Sayın Başbakanın söylediği. Doğru tabii ama yani kimse "Kadın erkek fiziksel olarak eşittir." demiyor. Ama bu fiziksel eşitsizlik sosyal eşitsizliğe de çok çabuk dönüşebiliyor. Mesela hamilelik yani bir sürü kadını işe almıyorlar çünkü bu işte evlenir, genç kadın, doğum yapacak dolayısıyla da engel teşkil eder, uzun bir süre işten ayrılacak falan gibi. Başka örnekler de var. Onu da o kadar çok vurgulamamak gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Toparlar mısınız hanımefendi?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Aşağı yukarı söyleyeceklerim bu kadardı.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Efendim, Sayın Karal'ın sorusuyla başlamak istiyorum Sayın Başkanım müsaade ederseniz. Orada sığınma evlerinin statüsüyle ilgili ne kadar süre kaldığıyla ilgili bir soru vardı. Şimdi, yaklaşık beş yıl önce kadın milletvekillerinin Yerel Yönetimler Yasası çıkarken verdiği bir önerge ile nüfusu eli binin üzerindeki yerel yönetimlere kadın sığınma evi açma zorunluluğu getirildi. Açabilir anlayışı belediye başkanından belediye başkanına değiştiğini, bazıları bunu görev olarak gördüğünü fakat yasal alt yapıda açmadığı zaman ikinci bir şey olmadığından dolayı da belediye başkanlarımızın bu konuda kendi bireysel yönetim şekliyle süreci takip ettiğini görüyoruz. Dolayısıyla, bizim burada daha güçlü bir şekilde, yalnız yerel yönetimler değil, farklı mekanizmaları da açması ve açmaması durumunda da ne yapması gerektiği konusunda biz şu anda Bakanlığımız bünyesinde çalışıyoruz, sayıyı artırmamız önemli. Nicelik dedim nitelik dedim içerik de önemli çünkü şu anda üç ay kalabiliyorlar, istenilirse, yaşam hakkı ile ilgili bir sorun varsa altı aya çıkabiliyor. Fiziksel olarak çocuklarıyla birlikte ihtiyaçları karşılanıyor, çocukları da yanlarında kalabiliyor. Onların bütün fiziksel ihtiyaçları işte barınma, gıda, her tür ihtiyaçları karşılanıyor. Fakat şu andaki yaşadığımız sorunlardan bir tanesi on iki yaşından büyükse çocuk, erkek çocuksa anneyle beraber kalamıyor ve kuruma alınıyor. Bunun gibi veya bir arada olduğu zaman birbirine zarar veren yani ihtisaslaşması gereken birtakım alanların da olduğunu görüyoruz. Özellikle fuhuştan dolayı, yaşadığı sıkıntıdan dolayı sığınma talep edenlerin şu anda sığınma evlerine alınmadığı, kadına şiddetle mücadele eden dolayı bir yapının oluştuğunu biliyoruz. Onlar da sorun olarak karşımızda duruyor. Biz şu anda sığınma evlerinin kendi içerisinde ihtisaslaşmaya gittiği ve kendi kategorisine göre bir arada olması gereken ve olmaması gerekenlerin ayrıldığı bir yapı üzerinde çalışıyoruz. Bunun içinde AK PARTİ'li olsun olmasın, bütün belediyelerin, sivil toplumun bütün yöneticilerini buraya davet ettik. Yüz on iki yönetici ile burada üç günlük bir kurultay yaptık. Çıkan sonuçta, şu anda uygulamalarda yaşanan sorunların çözülmesiyle ilgili de bir on kişilik bir uzman ekibimiz 2012 itibarıyla bu yapının daha güçlenmesiyle ilgili ne yapılması gerektiğini çalışıyor. Çıktığı zamanda biz bu çalışmayı tamamlayacağız ama dediğim gibi altı ay olmasına rağmen çıktığı zamanda eğer sığınma evinden çıktığı zamanda yaşamıyla ilgili sorun devam ediyorsa, oradaki yöneticilerin izniyle kalabiliyorlar. Bizim istediğimiz kaldığı süre içerisinde ihtiyacı olan neyse, mesela zaman zaman okuma yazması olmayan kadınların geldiğini görüyoruz, hemen hızlı bir şekilde Millî Eğitim Bakanlığımızla yaptığımız protokolde bu da var. Sekiz kişi bir araya geldiği zaman hemen okuma yazma kursları veya yarım kalan okulunun tamamlanmasıyla ilgili bir talebi varsa, o zamanına göre kullanmak veya meslek edindirme kurslarından istifade edip, İŞKUR ile bağlantılı bir şekilde ondan çıktığı zaman kendi yaşamında kendi ayakları üzerinde kalabilecek mekanizmaları güçlendirmeyi ve bakanlıklar arası iş birliğini ve protokolü güçlendirmeye çalışıyoruz. Millî Eğitimle yaptık, şu anda Çalışma Bakanlığımızla da bir araya geldik, şu anda iki uzman grup çalışıyor. İçeriğini de güçlendirmek için çalışıyoruz. Bu konular şu anda bizim en önemli masamızda olan konular olarak duruyor.

Değerli milletvekilimizin söylediği kamudaki kadın yönetici sayısı ile ilgili olarak bunun bir sorun olduğunu... Geçen dönem ben bir milletvekili olarak bir çalıştay yapmıştık ve şu andaki Millî Eğitim Bakanımız Ömer Dinçer Bey Çalışma Bakanı iken kamudaki kadın oranının artırılması ilgili bir üst kurul oluşturulması, bunun izlenmesi, Çalışma Bakanlığı bünyesinde müsteşar, müsteşar yardımcılığı başkanlığında içinde sivil toplum ve akademisyenlerin de olduğu bir kurul oluşturuldu. Şimdi bu kurulun güçlü bir şekilde takibi ve her bakanlıkta... Mesela ben şimdi kendi bakanlığımı oluştururken maksimum düzeyde ehliyet ve liyakat ve cinsiyette temsili önemsedim. Mümkün olduğu kadar kadın atamaları özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak müsteşar yardımcılığı, genel müdürlüğe, genel müdür yardımcılığına mutlaka bir erkek atıyorsam ikinciye kadın atayacak şekilde bir irade koydum. İnşallah diğer bakanlıklarda da aynı iradenin oluşması gerekiyor. Çalışma Bakanlığında bu üst kurulun da çok iyi takip edip dikkat çekmesi gerekiyor. Bu bir takip ve izleme pozisyonu oluşturacak ve çalışmaların devam etmesi gerekiyor. Yargı ile bu bakanlıkların

detaylarını bilmiyorum ama Adalet Bakanlığımızla ve yetkililerle görüşüp, size bire bir daha detaylı bir bilgi verebilirim.

Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Milletvekili Hülya Hanımın söylediği genişlemeyi önemli buluyoruz. Çocuklar tabii ki en büyük mağdur. Çocukları da koruyacak şekilde süreci yönetmemiz gerektiği konusunda bende aynı kanaattayım. İzmir’le ilgili Büyükşehirle ilgili olarak hukuki sürecin devam ettiğini hepimiz biliyoruz ama yapılırken insan hakkı ihlalini engelleyecek şekilde bütün kurumların çok hassas olması gerektiğini ve kadını, çocuğu, bireyi herkesi koruyacak şekilde süreci yönetmesi gerektiğini bende inanıyorum. Yanlış bir şey varsa da gerekli bir şekilde müdahale etmemiz ve uyarmamız gerektiğini de düşünüyorum.

Gülsüm Hanımın söylediği gibi geniş kapsamlı olması hakikaten çok önemli ama çeviri ile ilgili bende bilmiyorum Başkanım, çeviriyi kim yaptı?

BAŞKAN – Dışışleri Bakanlığı.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Eğer orada yanlış anlaşılan bir cümle varsa, onu ben bilmiyorum ama bana düşen kısmıyla takip etmem gereken bir şey varsa da, Dışışleri Bakanlığımızla da ve arkadaşlarımızla da görüşürüz.

Tekirdağ milletvekili arkadaşımızın söylediği erkek egemenliği dönüşümüyle, zihinsel dönüşümüyle ilgili sorusu ise, bizde zaten bunu çok önemseydiğimiz için bunu uzun soluklu bir mücadele olarak görüyoruz. Topyekûn bir takip gerekiyor. Büyük bir seferberlik gerekiyor. Bu konuda da beraber gayretimiz önemli.

Dilek Hanımın söylediği şeye çok katılıyorum. Parlamentoda kadına yönelik şiddet partiler üstü bir meseledir, toplumsal bir sorundur iradesinin Parlamentoda oluşmasını önemseydiğim için bütün partilerin grup başkan vekillerini aradım ve mümkünse 25 Kasımdan önce bu çıksın, Parlamentoda bu oy birliğiyle çıksın, hızlı çıksın şeklinde talebimi ilettim. Oradan da çok önemli olumlu geri bildirim aldım. Meclis Başkanımızla da zaten bunu konuştuk. Meclis Başkanımız irade gösterdiği için bunlar öne çekildi. Ama sizlerden de yardım istiyorum. 25 Kasımdan önce eğer biz bunu Parlamentoda... Bir yarınımız var, yarın gündem yapabilirsek, ben kendi grup başkan vekillerimle de konuştum, Danışma Kurulunda bunun onaylanması gerekiyor. Herkesle konuştum ama sizler de eğer kendi grubumuzda buna yardımcı olursa topyekûn birlikte başarmış oluruz diye düşünüyorum. Ama benim o gayreti gösterdiğimi bilmenizi istiyorum.

4320 ile ilgili, gizlilik anlaşmasıyla ilgili olarak da zaten bizim şu anda yaptığımız tasarıda gizlilik anlaşması çok güçlendirildi çünkü kadına ulaşamayınca çocuk üzerinden ve çocuğun okulu üzerinden kadına ulaştığını -gördüğümüz örneklerden dolayı- biliyoruz. Nüfus kayıtlarının bile kontrol edilmesi gereken, karartılması gereken ki siz hukukçu olduğunuz için daha iyi biliyorsunuz bir süreç gerekiyor. İş güvencesiyle ilgili söyledikleriniz şu anda temelde masada olduğunu söyledim. İŞKUR ile bağlantı yapıp, sığınma evlerindeki kişilerin önce iş bulmasıyla ilgili takibi önemsiyoruz ve bu kurultay çalışması sonunda bunlar içinde olacak. Bunlar olacak ve beraber paylaşacağız.

Binnaz Hocanın söylediği şeylerin hepsine katılıyorum. Binnaz Hocamla daha önce Fırsat Eşitliği Komisyonunda yeri geldiğinde bize söylediklerini yasal alt yapıya koyduk. Mesela tek taraflı ısrarlı takip yani musallat olma, Hocamızın sivil toplumla beraber söylediği bir sorundu, doğru bulduk ve ilave ettik. Dolayısıyla doğru bilgi kimden ve ne şekilde gelirse almaya, kullanmaya ve katılıcılığı, sorunu toplu bir şekilde çözmeye gayret ediyoruz. Bundan sonraki süreç devam ediyor. Her noktasında da biz buna açık olduğumuzu ifade etmek istiyorum ve teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Sayın Bakan “Elimden gelen bir şey varsa yapayım.” demiştiniz, onun için onu sizin dikkatinize sunmak istedim. Şimdi, bu sözleşmenin her iki metinde aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca dillerinde geçerli olduğu yazıyor sözleşmenin içinde dolayısıyla eğer bunun çevirisi Dışışleri Bakanlığıyla beraber sizin de gözetiminizde tekrar bir elden geçerse, bu onay işlemlerini yavaşlatmaz, hukuken ve teknik olarak. Bunun yapılması çok isabetli olur diye düşünüyorum. Çok yanlış anlamalara sebebiyet verebilir bu tip tercüme...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Tamam. Bizim arkadaşlarımızdan bir uzman ekip oluşsun, bir çalışsın, Dışışleri Bakanlığı yetkilileriyle de bu konuyu konuşalım.

Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

KADINLARA YÖNELİK ŞİDDET VE AİLE İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE BUNLARLA MÜCADELEYE İLİŞKİN AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi”nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/510) esas numaralı Kanun Tasarısının Komisyon Raporu üzerinde Mardin Milletvekili Gönül Bekin Şahkulubey ve Rize Milletvekili Hasan Karal’ın özel sözcüler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Tasarı kabul edilmiştir, hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Biz çok teşekkür ediyoruz. İnşallah bütün sorunlarımızı bu kadar hızlı çözecek mekanizmalar oluştururuz Değerli Başkanım.

Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Biz erkeklere kalsa daha hızlı hareket edebilirdik Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Çok teşekkür ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Gündemin kalan maddelerine devam ediyorum.

Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

(1/410) esas numaralı Tasarı 23’üncü Yasama Döneminde (1/931) esas numarası ile Komisyonumuza havale edilmişti ancak Komisyonunda görüşülmeden kadük olmuştur.

Sözü önce Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi Büyükelçi Sayın Yenel’e veriyorum.

Buyurun efendim.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim. 4’üncü maddedeki tasarı gibi bu da aynı koşulları içeriyor dolayısıyla sözü uzatmama gerek yok. Sanırım aynı şekilde onaylanmasını arz ederim.

Dördüncü maddedeki unsurlarla benzer bir nitelik taşıyor, bu çerçevede onaylanmasını arz ediyoruz. Zaten İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız da bunu gayet güzel açık bir şekilde ifade etti ve aynı neden ve gerekçelerle onaylanmasını arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İçişleri Bakanlığımızın sayın temsilcisi söz istiyor mu? Yok.

Söz almak ya da soru sormak isteyen Komisyon üyesi var mı?

Buyurun Sayın Oğan.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim.

Şimdi süreç içerisinde özellikle terör örgütü PKK ile ilintili olarak Türkiye’den kaçmış, Türkiye’den gitmiş ama Türk vatandaşlığından çıkarılmış vatandaşlarımızın durumuyla ilgili elimizde herhangi bir istatistiki bilgi var mıdır? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

İçişleri Bakanlığı Temsilcimiz buyurun efendim.

YABANCILAR VE HUDUT İLTİCA DAİRE BAŞKANI YAHYA BİLGİÇ – Bu şekilde örgüt bağlantısından dolayı yurt dışına çıkmış olup da bilahare bu nedenle vatandaşlığını kaybettirmiş olanlarla ilgili sayısal alanda bir istatistik yok ancak genellikle bunlar, takdir edersiniz ki, son dönemde gündemde olan bu vicdani ret gibi konular çerçevesinde askerliği yapmaktan ötürü Vatandaşlık Kanununun 25'inci maddesinin (ç) fıkrası uyarınca atılıyorlardı. En son düzenleme ile bu kalktığı için geri alınma yolu da açılmış oldu ki zaten bu şu anda görüştüğümüz kanuna uygun bir şekilde vatansızlığın önlenmesiyle ilgili Türkiye'nin iradesini ortaya koymuş oluyor efendim.

Arz ederim.

SİNAN OĞAN (İğdır) – İlginç bir durumla karşı karşıyayız Sayın Başkanım. Hiç elimizde tamam adına vicdani ret diyelim, bir şekilde yurt dışına çıkmış ve vatandaşlığını kaybetmiş ama bu genel olarak bu gerekçelerle elimizde herhangi bir istatistik bilgi yok mu terörle otuz senedir mücadele eden bir ülke olarak?

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİRER – Bu husus daha ziyade bizim Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren bir şey olduğu için eğer izin verilirse kendilerinden ben bu soruyu alayım ve cevabını kendilerine bugün inşallah ulaştırayım.

BAŞKAN – Bu sorunun cevabını Komisyonumuza iletirseniz, ben dağıtımı yapayım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİRER – Başüstüne efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SİNAN OĞAN (İğdır) – O zaman bir şey ekleyebilir miyim Sayın Başkan, müsaadenizle.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Bu çerçevede bugün terör örgütünün lider kadrosunda olan terör örgütü kapsamında kaç vatandaşımız acaba bizim vatandaşımız olup da vatandaşlıktan çıkarılan ve aynı şekilde terör örgütünün kadrosunda olup da vatandaşımız olan kaç kişi var?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu soruya da herhâlde bilahare cevap vereceksiniz?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİRER – Evet.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Loğoğlu, buyurun.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Bu soru olma potansiyelini taşıyan bir düşünce olarak ifade etmek istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık konusunda bana göre daha cömert davranmalıdır, özellikle yabancı bir ülkenin vatandaşlığını kazanmak için Türk vatandaşlığından çıkıp da bunu kazanamayan veya kazandıktan sonra o ülkenin vatandaşlığından çıkartılan -ben Almanya örneğinden bahsediyorum- bazı vatandaşlarımız bulunduğunu düşünüyorum. Bunların sayısının ne kadar olduğunu bilmiyorum yani iki derede, bir arada kalan birçok eski vatandaşımız olabilir. Bu konuda daha sonra bilgi verilmek kaydıyla bu hususu da gündeme getirmek istedim. Çünkü hakikaten düşünün, vatandaşsızlık yani bir tabiiyet sahibi olmamak kadar acı bir şey olamaz, hele hele eski bir Türk vatandaşı için.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİRER – Efendim, müsaade edilirse, ben bu soruları aynı şekilde kendim Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüz marifetiyle hemen bu toplantının akabinde araştırıp Komisyon Başkanlığımıza yazılı bilgi vermek isterim müsaade olursa.

BAŞKAN – Hayhay.

Söz almak isteyen üyelerimiz yoksa bu konudaki tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

VATANSIZ KİŞİLERİN STATÜSÜNE İLİŞKİN SÖZLEŞMEYE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- (1) Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafından düzenlenen Tam Yetkili Temsilciler Konferansında kabul edilen 28 Eylül 1954 tarihli “Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşme”ye katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Madde 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3' üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/410) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın Komisyon raporu üzerinde Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kütahya Milletvekili İdris Bal' ın özel sözcüler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Süremiz aslında doldu ama eğer Komisyon üyelerimiz kabul ederse bir sonraki maddeyi de tamamlamak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/455) numaralı Tasarı 23' üncü Yasama Döneminde 25 Nisan 2011 tarihinde Meclise sunulmuş ancak Meclis tatilde olduğu için komisyona havale edilemeden kadük olmuştur. 7 Aralık 2010 tarihinde imzalanan anlaşma tarafların ülkelerinde yasa dışı bir biçimde bulunan vatandaşlarının ve bir taraf ülkeden çıkarak yasa dışı yollarla diğer taraf ülkeye giren üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin geri gönderilmeleri ve geri alınmaları konusunu düzenlemektedir.

Büyükelçi Yenel' e söz veriyorum.

Buyurun.

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu geri kabul anlaşması yasa dışı göçle mücadele çerçevesinde yapılmış bir anlaşmadır. Pakistan' dan 1995-2010 döneminde ülkemize yasa dışı olarak 80 binden fazla Pakistan vatandaşı gelmiştir. Bu çerçevede 2001 yılında başlatılan müzakereler geçen yılın aralık ayında tamamlanmış ve imzalanmıştır. Bu anlaşma ile esas olarak tarafların birbirlerinin ülkesinde yasa dışı konumdaki vatandaşlarının ve bitaraf ülkeden çıkarak yasa dışı yollarla diğer taraf ülkeye giren üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin geri gönderilmelerini ve geri alınmalarını hukuki zeminde düzenlemektedir ama açık konuşmak gerekirse daha çok Pakistanlı vatandaşlara ilişkin bir düzenlemedir bu. Aynı zamanda bizim Avrupa Birliği müktesebatıyla ilgili olarak yapmış olduğumuz 2003 Türkiye Ulusal Programı' nda da yer almaktadır. Bütün bunlarla uyumludur.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İçişleri Bakanlığı Temsilcisinin eklemek istediği bir husus var mı acaba?

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA DEMİRER - Sayın Başkanım, Dışişleri Temsilcisi olarak aramızda bulunan Büyükelçimiz söylenmesi gereken hususları söyledi. Ben ilaveten bilgi olsun diye müsaade ederseniz şunları arz etmeye çalışayım.

Bu şekilde anlaşmalar imzalanan sekiz tane daha ülkemiz var. Kırgızistan' la 2003 yılında, Romanya' yla 2004 yılında, Suriye' yle 2001 yılında, Ukrayna' yla 2005 yılında, Yunanistan' la 2001 yılında, Pakistan' la 2010 yılında, Rusya Federasyonu' yla 2011 yılında ve Nijerya' yla da 2011 yılında benzer anlaşmalar yapılmış, bunun dışında bu anlaşmaların yapılması için teklifte bulunduğunuz yirmi beş tane daha ülke var, eğer arzu edilirse bunları da tadaden söyleyebilirim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz var mı? Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA İZİNSİZ İKAMET EDEN ŞAHISLARIN GERİ KABULÜNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- (1) 7 Aralık 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşma”nın beyanlar ile onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Madde 2– (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/455) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın Komisyon raporu üzerinde Rize Milletvekili Hasan Karal ve Kütahya Milletvekili İdris Bal’ın özel sözcüler olarak atanmasını arz ve teklif ederim.

Volkan Bozkır

Dışışleri Komisyonu Başkanı
İstanbul

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Gündemin diğer maddelerini gelecek toplantımızda ele alacağız.

Önümüzdeki toplantıyı Çarşamba yerine 1 Aralık 2001 Perşembe günü saat 11.00’de yapmayı planlıyoruz. 7 Aralıkta ise önce bir TİKA brifingi olacak, TİKA faaliyetleri hakkında bilgi aldıktan sonra TİKA’nın uygulamakla sorumlu olduğu dört uluslararası anlaşmayı görüşeceğiz.

Eğer, müsaade ederseniz, bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, bürokrat arkadaşlarımız ayrıldıktan sonra Sayın Loğoğlu’nun kapalı oturumda görüşmeye arzu ettiği bir husus var, onu ele alacağız.

(Bürokratlar Komisyon salonunu terk etti)

(TOPLANTININ BUNDAN SONRAKİ BÖLÜMÜ KAPALIDIR)